БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 266 (6700)
ДЕКАБРИИН 19
СУББОТО
1953 он

Сэв 20 мүнгэн.

Аймагай газетэнүүдые һайнаар хүтэлбэрилхэ

Манай республикын аймаг бүхэндэ газетэ гаргагдадаг. Аймагай хэблэл хадаа идейно-политическэ ба ажахын байдалда шухала үүргэ дүүргэдэг байна. Парти ба правительствын политикые болон хэмжээ-ябуулгануудые пропагандалха ябадалда үндэһэлэн, нютагай ажабайдалай бодото тодорхой, ойлгосотой баримтануудта түшэглэн хүн зониие идейно-политическээр хүмүүжүүлхэ, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлгэдэ, аймагай үмэнэ табигдажа байһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ ажалшадые элсүүлэн эмхидхэхэ гээшэ аймагай газетэнүүдэй гол зорилго болоно.

Аймагай хэблэлэй урдаа табигдажа байһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэрээниие партийна комитедүүдэй зүгһөө хүтэлбэрилгэ һайжаруулха шухала. Газетые хүтэлбэрилхэ гээшэ тэрэнэй ажал-ябуулгые саг үргэлжэ залан ударидаха, тэрээндэ бодото тодорхой мэргэжэлтэй туһаламжа үзүүлхэ ябадал болоно.

Һүүлэй үедэ партиин аймагуудай комитедүүд аймагайнгаа хэблэлдэ анхарал ехээр табидаг, тэрэнэй ажал-ябуулгые тодорхойгоор хүтэлбэрилдэг боложо байна. Хэблэлэй хүдэлмэри тухай асуудалнууд партиин Кяхтын ба Байкало-Кударын айкомуудай пленумүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байха юм. Партиин айкомууд аймагай газетэнүүдэй редакторнуудай тоосоое бюрогойнгоо заседанинууд дээрэ шагнадаг, аймагай хэблэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүдые зүбшэн хэлсэдэг болоо. Аймагуудай олонхи газетэнүүдэй редакцинууд бэлэдхэлтэй кадрнуудаар — секретарьнуудаар, оршуулгашадаар, полиграфистнуудаар хүсэд бүридүүлэгдэнхэй.

Газетын хүдэлмэриие партиин айкомуудай тодорхойгоор хүтэлбэрилдэг газарта аймагай газетэнүүдэй хүдэлмэри элитээр һайжардаг, нийтэ-политическэ, культурна ба ажахын байдалда тэрэнэй үүргэ дээшэлдэг байна.

«Знамя Ленина» гэжэ Кяхтын аймагай газетые жэшээ болгон абажа үзээ. Энэ газетэ аймагайнгаа ажабайдалые, илангаяа колхозууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэриие халирхайгаар, шэнжэлэл багатайгаар ба тобшололгүйгөөр бэшэдэг байгаа. Партиин Кяхтын айком хадаа аймагай газетын хүдэлмэри тухай асуудалые партиин айкомой бюрогой заседани болон пленум дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, эдэ дутуунууд тухайнь саг соонь редакцида зааһан байгаа. Мүнөө тус газетэ хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулаа, идейнэ удхыень яһала дээшэлүүлээ. Газетэ хадаа хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ, колхозууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэриие улам һайжаруулха талаар КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдээр табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө аймагай ажалшадай тэмсэл тухай материалнуудые хододоо толилдог болоо.

Гэхэ зуура, партиин зарим айкомууд аймагай хэблэлые үшөө хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ, тэрэнэй үүргые тооногүй, ажахын ба культурна байгуулалтые бодото тодорхойгоор ба һайнаар хүтэлбэрилхэ шухала зэбсэг болоһон газетэнүүдые һулаар хэрэглэнэ.

Партиин Зэдын айком өөрынгөө хэблэлэй органиие муугаар хүтэлбэрилнэ. Һүүлэй гурбан жэл соо газетын редакторай тоосоое партиин айком оройдоошье шагнаагүй. Тиимэһээ «Стахановец» гэжэ аймагай газетэдэ тушаан болоһон, удха муутай материалнууд гаргагдадаг байна. Газетэ хадаа аймагай ажахын ба культурна байгуулалтын шухала асуудалнуудые гүнзэгыгөөр ба мэргэжэлтэйгээр табидаггүй, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолой хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһые харуулдаггүй. МТС-үүд ба колхозуудта ажал эмхидхэхэ, механизаторнуудай, колхозно кадрнуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ, шэнэ эрхэ байдалда хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй ямараар хүдэлмэрилхэ тухай материалнуудые газетэ тунхагладаггүй байна.

«Красная Селенга» гэжэ Сэлэнгын аймагай газетын хүдэлмэридэ горьтой дутуунууд бии. Газетэ хадаа социалистическэ мүрысөө эмхидхэгшэ, түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлэгшэ боложо шадаагүй. Хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай түрүү колхознигууд ба механизаторнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд газетэдэ статьянуудые тон үсөөнөөр бэшэнэ. Октябрь, ноябрь һаранuудта малай үбэлжэлгэ тухай миил гансахан корреспонденци тус газетэ толилһон байна. Гэхэ зуура, партиин Сэлэнгын айком өөрынгөө хэблэлэй органой хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһан ябадалтай эбсэдэг, тэрэнэй хүдэлмэри һайжаруулха нүлөө ехэтэй хэмжээнүүдые абадаггүй байна.

Олохон газетэнүүд, жэшээлхэдэ, Түнхэнэй ба Хориин аймагай газетэнүүд аймагуудайнгаа ажабайдал тухай материалнуудые үсөөнөөр толилдог байха юм.

Аймагай газетэ олониитын колхозно газетэ мүн. Тиимэһээ эдэ газетэнүүд колхознигууд, механизаторнууд, агрономууд, багшанар, партийна, комсомольско ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй корреспонденцинүүдые хододоо толилжо, аймагайнгаа ажахые ба культурна байдалые эли тодоор харуулха зэргэтэй.

Аймагай газетэнүүдэй шухала зорилго юуб гэхэдэ, хүдөө ажахын, илангаяа малажалай хүгжэлтын ба МТС-эй хүдэлмэриин асуудалнуудые мэргэжэлтэй һайнаар харуулха, өөһэдынгөө хуудаһанууд дээрэ бодото тодорхой шухала проблемэнүүдые табиха, колхозууд болон МТС-үүдэй, партийна ба советскэ организацинуудай үдэр бүриин бодото хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ, дутуунуудые зоримгойгоор шүүмжэлэн элирүүлхэ ябадал болоно.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдэй нютагуудта ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай, МТС ба колхозуудта хүдэлмэрилхэ мэргэжэлтэдэй — инженернүүдэй, агрономуудай, зоотехнигүүдэй кадрнуудые шэлэн ололгын хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһые, колхозно үйлэдбэридэ шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ колхозой түрүүлэгшэнэрые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ хэрэгэй ямараар табигдаһан тухай газетэнүүд номерһоо номерто үргэнөөр бэшэхэ зэргэтэй. Колхозууд болон МТС-үүдэй хэрэглэмжэдэ хойрогоор хандадаг, колхозуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилхы тушаалнуудта таарахагүй хүнүүдые һайшаан дурадхадаг хүдэлмэрилэгшэдые зоримгойгоор элишэлхэ шухала.

Партиин аймагай комитедүүд хадаа аймагай хэблэлые хүтэлбэрилгэ шангадхаха уялгатай. Партиин айком тус хүтэлбэрилгые шангадхахын тулада газетын идейнэ удхые таһалгаряагүй дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын гол зорилгые бэелүүлгэдэ аймагай ажалшадые элсүүлхын тулада тэдэниие хэрэглэхэ ёһотой.

Аймагай хэблэлэй үмэнэ харюусалгатай ба хүндэтэй зорилгонууд табигдана. Зорилго юуб гэхэдэ, газетэнүүдые партийна комитедүүдэй зүгһөө хүтэлбэрилгэ һайжаруулжа, коммунистическэ байгуулалтын хэрэгтэ хэблэлэй үүргые дээшэлүүлхэ ябадал болоно.

Профсозуудай Бүхэдэлхэйн III конгрессэй дүнгүүдтэ зорюулагдаһан, Москвагай профсоюзна эдэбхитэдэй суглаан болобо

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи конгрессэй дүнгүүдтэ зорюулагдаһан, Москва городой профсоюзна эдэбхитэдэй суглаан декабриин 16-да болобо.

2 мянга гаран хүн—столицын предприятинуудай ба эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, албахаагшад, эрдэмтэд, культурын ажал-ябуулагшад, олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд Союзуудай Байшангай Колонно зал соо дүүрэн сугларба. Айлшадай дунда профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин генеральна секретарь Луи Сайян, профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин секретарь Анри Журдэн гэгшэд байлсаба.

Сугларагшадай зүгһөө халуунаар угтагдаһан ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ, конгресс дээрэхи советскэ делегациин толгойлогшо нүхэр Н. М. Шверник профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи конгрессэй дүнгүүд тухай элидхэл хэбэ.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи конгресс хадаа уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй эгээн элитэ ехэ түүхэтэ событи болоо гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Политическэ угаа олон янзын үзэл бодолтой профсоюзуудай түлөөлэгшэд, бүхы дэлхэйн ажалшадай һанал эрмэлзэлгые мэдүүлэгшэ арадуудай түлөөлэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаа. Конгрессто хабаадагшадай хахадынь шахуу болохо хүнүүд колониальна болон дулдыданги оронуудай профсоюзуудые түлөөлһэн байна. Тус баримта хадаа тэдэ оронуудта хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй асари ехэ ургалтые харуулһан конгрессэй онсо шэнжэнь болоно. Конгрессые таһалдуулха гэжэ уласхоорондын реакциин хэды ехээр оролдоһон болобошье, тус конгресс зарлагдаһан ба арад олониитын ажабайдалай хэмжээ дээшэлүүлхын түлөө, экономическа ба социальна прогрессэй түлөө, бүхы арадуудай хоорондохи амгалан хани харилсаанай түлөө бүхы ажалшадай тэмсэлэй зам тодорхойлһон түүхэтэ шиидхэбэринүүдые баталан абаа.

Нүхэр Шверник профсоюзуудай конгрессэй абаһан, хүдэлмэришэн ангиин ба тэрэнэй профсоюзна организацинуудай дайшалхы программа болоһон түүхэтэ шиидхэбэринүүд тухай тодорхойгоор хэлэбэ. Ажалшадай ажабайдалай ба тэмсэлэй тон шухала асуудалнууд тушаа шиидхэбэринүүдые конгрессто хабаадагшадай гүйсэд нэгэн һаналтайгаар абалга хадаа хүдэлмэришэн ангиин асари ехэ хүсэн тухай, тэрэнэй ургажа байгаа эмхидхэл тухай, хүн түрэлтэнэй хуби заяае шиидхэлгэдэ тэрэнэй түүхэтэ агуу ехэ үүргэ тухай гэршэлнэ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Тус конгресс хүдэлмэришэн ангиин батажажа байгаа нэгэдэлые, эб найрамдалай ба демократиин хүсэнүүдэй илалтада этигэлые, Советскэ Союзда ажалшадай талархадаг байһанай ургалтые харуулаа. Тэрэ хадаа өөһэдынгөө хүндэ байдалые хубилгаха, арадуудай хоорондо хани барисаа бэхижүүлхэ гэһэн капиталистическэ оронуудай ажалшадай ургажа байгаа эрмэлзэлгээр гэршэлэгдэһэн, хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлэй хүгжэлтэдэ шэнэ шатын эхинь болоно.

—Советскэ профсоюзууд, — гэжэ түгэсхэлдөө нүхэр Шверник мэдүүлбэ,—уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй найдамтай түшэг тулгууринь хододоо байһан юм, байнашье, байхашье юм. Тэдэнэр профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөө хахалагшадта эсэргүү тэрэнэй тэмсэлые дэмжэнэ, хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй түлөө тэмсэнэ.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи конгрессэй абаһан бүхы тогтоолнууд, уряанууд ба хандалгануудые Советскэ Союзай делегадууд эдэбхитэйгээр дэмжэбэ. Капиталистическэ богоолшолгодо, үгырэн хооһоролгодо ба эрхэ сүлөөгүй байдалда эсэргүү, ажалшадые дарлалтаһаа бүрин сүлөөлхын түлөө, бүхы хүн түрэлтэнэй зол жаргалай тулада творческо зохёон бүтээхэ ажалай түлөө тэмсэлдэ ажалшадай бүхы хүсэ нэгэдүүлхэ гэһэн эрмэлзэлгэ ба дура хүсэлэй нэгэдэл эдэ тогтоолнууд соонь мэдүүлэгдэнэ.

Нэрьемэ альгаташалган доро нүхэр Шверник арадуудай хоорондохи эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө, бүхы оронуудай хүдэлмэришэн ангиин эбдэршэгүй нэгэдэлэй хүндэлэлдэ юрөөл табиба.

Сталинай нэрэмжэтэ Московско автомобильна заводой завкомой түрүүлэгшэ Грузинцев, М. И. Калининай нэрэмжэтэ нооһо ээрэлгын фабрикын бригадир-новатор Котова, РСФСР-эй арадай артистка Гиацинтова, мэдээжэ токарь-скоростник Быков, уранзохёолшо Полевой, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ Нефедова гэгшэд элидхэл тушаа үгэ хэлэбэ. Үгэ хэлэгшэд профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи конгрессэй шиидхэбэринүүдые халуунаар һайшааба.

Альга ташалгаар угтагдаһан профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин генеральна секретарь Луи Сайян суглаан дээрэ үгэ хэлэбэ.

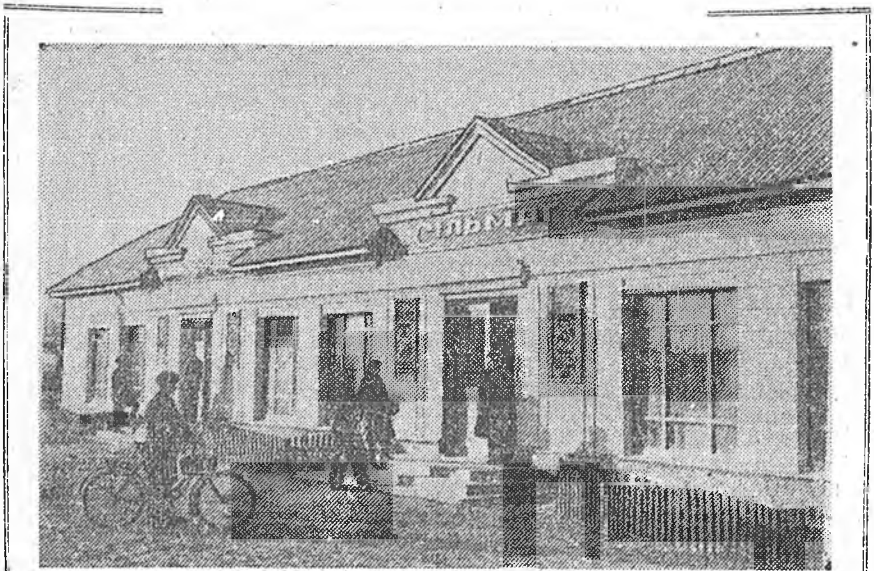
Москвагай профсоюзна эдэбхитэдэй суглаан профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи конгрессэй ажал-ябуулгые халуунаар һайшааһан резолюци нэгэн һаналаар баталан абаа. (ТАСС).

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХРОНИКО

Владимирска хүдөө ажахын техникум заочно отделенидэ студентнүүдые абажа эхилбэ. Һуури бүридэнь гурбан мэдүүлгэ ороо. Колхозуудай 80 түрүүлэгшэнэр, агрономууд ба зоотехнигүүд—практигууд нэгэдэхи курсда абтаба.

* * *

Гомельско областиин «Брилёво» совхозой һаалиша Ядвига Булько 16 жэлэй турша соо хүдэлмэрилхэдөө хахад миллион литр һү һааһан байна.

Украинска ССР. Советскэ засагай жэлнүүдтэ Закарпатска областиин хүдөөгэй ажалшадай ажабайдалай хэмжээн ба юумэ худалдан абалгань хэмжээлэшэгүй ехээр ургаа. Колхознигууд бүд, бэлэн хубсаһа, гутал ба ажаһуудалай зүйлнүүдые ехээр худалдан абана. Ажалшадай эрилтэ хангахын тула область дотор хүдөөгэй магазинуудай тоо түргөөр олон болгогдожо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Севлюшескэ округой Подвиноградово тосхондо һая нээгдэһэн сельмагай шэнэ байшан. **ТАСС-эй фотохронико.**

Силоснэ комбайнууд

КРАСНОЯРСК. Колмаковско МТС-эй механизаторнууд «Коммунар» гэжэ 3 гологдоһон комбайн шэнээр түхеэрэн бэлэдхэбэ. Барабанай штифтнүүдэй хахадыень абаһанай һүүлээр, силос хэршэжэ болохоор, үлээшэ хахад штифтнүүдыень утадхаһан ба үзүүрнүүдыень хурсадаһан байна. Тариянай хуушан комбайнууд силос хэдэг машинанууд болгогдоо. Восточенскэ МТС-тэ ба Енисейскэ хониной совхоздо комбайнуудые шэнээр түхеэрэн мүнөө дүүргэжэ байна.

Тариянай байһанаа шэнээр түхеэрэгдэжэ силоснэ болгогдоһон комбайнууд Красноярска хизаарта үнгэрөөшэ зун бии болоо. Эдэ комбайнуудые хэрэглэһэн Ермаковско совхоздо силос даралгын темп 8 дахин түргэдхэгдөө.

(ТАСС).

Байгша ондо Мичуринай нэрэмжэтэ үрэ-жэмэсэй туршалгын республиканска станциин дэргэдэ зүгышэдэй һургуули өмхидхэгдөө. Тус һургуули зүгы үсхэбэрилгын түрүү методуудые дэлгэрүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүгышэдэй һургуулида. Багша В. Е. Пруссаков (зүүн гарһаа гурбадахи) колхозно зүгышэдтэй ээлжээтэ заняти үнгэргэжэ байна.

М. Миневэй фото.

Жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

Эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэг болгохо ба тэдэнэй шанарыень һайжаруулха талаар парти, правительствын табиһан зорилгые бэелүүлэн, Улан-Удын мяха-консервын комбинадай колбасна заводой коллектив продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид—декабриин 20-до дүүргэхэ гэһэн уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр уридшалан дүүргэбэ.

—Манай заводой коллектив жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь арба гаран хоног урид дүүргээ. Жэлэй эсэс хүрэтэр үшөө 2500 центнер колбасна продукци түсэбһөө гадуур гаргахань,—гэжэ цехын начальник нүхэр Юращук мэдүүлнэ.

Тус коллектив технико-экономическа показательнуудаа улам дээшэлүүлхын түлөө шангаар тэмсэнэ. Тиин тэдэнэр энэ жэлэй үнгэрһэн 11 һарын турша соо түүхэй эд болон бусад материалнуудые гамтайгаар гаргашалһанай ашаар 1 миллион 200 мянган түхэриг алмаһан байна. Сонгоодог ба шанадаг отделениин 2 бригада түлишэ гамтайгаар гаргашалһанай, хэрэггүй болоһон модоной тайрадһануудые түлиһэнэй ашаар 120 мянган түхэригэй түлишэ алмаа.

Тус заводой коллектив үйлэдбэриин түрүү арга метод ажалдаа нэбтэрүүлхын түлөө хододоо тэмсэнэ. Жэшээнь, нүхэр Бородинагай, Брянскиин, Донскойн ба Ивановагай хүтэлбэрилдэг бригаданууд колбаса шэнэ аргаар уяха метод нэбтэрүүлэн, энэ жэлэй үнгэрһэн 11 һарын туршада 18 мянган түхэригэй шпагат алмаа. Эдэ бригаданууд жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэһэн, ажалайнгаа бүтээсые 10 процентээр дээшэлүүлһэн байна.

Заводой коллектив колбасна зүйлнүүдые жэл ерэхэ тудам ехээр гаргадаг болоно. Энэ жэл колбаса үйлэдбэрилгэ 1950 онойхиһоо 40 процентээр дээшэлһэн, тэдэнэй өөрынь үнэ нилээд химдарһан байна. Колбасна заводойхид техническэ мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ. Урдань шприцовщигууд, обвальщигууд байһан нүхэд Савинов, Седых, Анищенко, Филиппова гэгшэд мүнөө 1 ба 2 классай мастернууд болотороо ургаад, отделенинүүд болон халаануудай хүтэлбэрилэгшэд болонхой.

А. Шестаков.

Хабарай тарилгада бэлэдхэнэ

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгада харюу болгон, Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд ерэхэ жэлдэ ороохото культурануудай үндэр баян ургаса хуряаха гэһэн уялга абаһан байна. Тэдэнэр 600 гектар талмайн га бүриһөө 16 центнер шэниисэ, 200 гектар талмайн га бүриһөө 18 центнер овёс хуряаха гэжэ шиидэнхэй.

Артелиин гэшүүд абаһан уялгаяа бодотоор бэелүүлэн, хабарай тарилгын кампанида эршэмтэйгээр бэлэдхэжэ байна. Бүхы ороохото культурануудай үрэһэ хүрэнгэ түсэбһөө үлүү ехээр хаагаад, бултыень һайнаар сэбэрлэжэ, аймагай үрэһэнэй инспекцидэ шанарыень шалгуулаа. Тиин бүхы үрэһэ хүрэнгынь 70 процентнь хоёрдохи классай кондициин гэжэ тодорхойлогдоо. Үрэһэ хүрэнгэ сэбэрлэхэ ба тарилгын кондицида хүргэхэ хүдэлмэриие колхозой кладовщигууд Елисей Рыжаков, Амплей Иванов гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Тэдэнэр үрэһэ хүрэнгын шанарые дээшэлүүлхын түлөө эзэн ёһоор оролдоно.

Гадна, эндэхи колхознигууд үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэжэ байна. Зуу гаран гектар тариянай талмай дээрэ саһан зузаанаар тогтоогдоо. Саһа тогтоохын тула полинууд дээгүүр модоной шэлбэһэ мүшэр хаягдана. Һүнэй-товарна фермын һаалишад ба малшад поли дээрэ наг шэбхэ шэрэхэ даалгабари абаад мүнөө № 1 поли дээрэ 700 гаран ашаа наг шэбхэ шэрээд байна. Энэ полинь шэниисын үрэһэнэй участок болохо юм. Тэрэшэлэн хабарай полевой хүдэлмэриин үедэ мори унаада эдюулхэ бүдүүн ба концентрированнэ тэжээлнүүдэй фонд байгуулагдаа. Артелиин түмэршэ дархашуул сеялкэнүүд, плугууд ба транспортна зэр зэмсэгүүдые заһабарилжа байна.

М. Александров.

Ажалта үдэртэ олзо доход хубаана

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө Торнин аймагай колхозууд зарим тэды хүдэлмэри хэжэ байна. Колхозууд малажалһаа ороһон олзо доходойнгоо 25 процентые ажалта үдэртэ хубаана, жэшээтэ һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө түрүү малшад нэмэлтэ түлэбэри ба ажалта үдэртөө тарая абана.

Жэшээнь, «Коммунизм» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Кречетов) таби мянга гаран түхэриг мүнгэ ажалта үдэртэ хубааһан байна. Энэ колхозой түрүү хүнүүд адуушан Сидор Мельников 700 түхэриг мүнгэ, 600 килограмм тарая, гахайшан Роман Силантьев 600 түхэриг мүнгэ, 700 килограмм тарая абаба. Колхозой түрүү малшад нэмэлтэ түлэбэри абана. Нүхэр Салих Ахмедчинэй отарынхид хамта 35 хони, Роман Гридинэй—22 хони абаба. Тиихэдэ гахай үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб 208 процент дүүргэһэн, СТФ-е даагша Дмитрий Кречетов түл олоор абаһанай, түлжүүлһэнэй ба шахажа таргалуулһанайнгаа түлөө 55 килограмм (амидын шэгнүүрээр) гахай абаһан байна. Мүн гахайшад Смолина, Силантьев гэгшэд (амидын шэгнүүрээр) 47—47 килограмм гахай абаһан байха юм.

Колхознигууд ажалта үдэртэ мүнгэ, эрхим ажалайнгаа түлөө нэмэлтэ түлэбэри абаха зуураа, парти ба правительствын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө саашадаа улам эршэмтэйгээр ажаллахабди гэжэ мэдүүлнэ.

Д. Доржиев.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партиин айкомой инструктор

Энэ жэлэй ноябрь соо Сэлэнгын айкомой бюрогой заседани дээрэ Нима Очирович Очиров Селендумын МТС-эй харьяата Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо партиин айкомой инструктораар баталагдаһан байна.

—Нүхэр Очиров, Танай энэ колхоздо хэхэ хүдэлмэри нилээд ехэ байна. Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол соо хэлэгдэһэнэй ёһоор колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые, илангаяа мал үсхэбэрилхэ, хартаабха болон овощь ургуулха хэрэгые үндэһеөрнь һайжаруулха байнабди. Тиимэ дээрэһээ эндэхи колхознигуудай дунда партийно-политическэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулха ёһотойт,—гэжэ партиин айкомой секретарь нүхэр Н. Г. Бадмаев инструкторта хандаба.

Энэ колхозой ажахые һайжаруулхын тула нэн түрүүн юу хэхын шухала байһан тухай нүхэр Очировто тодо һонороор удаань тэрэ хэлэжэ үгөө һэн.

Инструктор Очиров өөрынгөө хүдэлмэриие эхилхэдээ, эгээн түрүүн артелиин ажахые бүхы талаһаань шэнжэлэн үзэхые оролдожо, артелиин партийна эхин организациин хүдэлмэритэй һайса танилсаһан байна. Тус колхозой партийна эхин организаци һара бүри хүдэлмэриин түсэб табижа, саг болзортоо коммунистнуудай суглаануудые зарладаг, гэшүүнэй түлэбэриие суглуулдаг байгаа. Гэбэшье, колхознигуудай дунда партийно-политическэ хүдэлмэри ёһо тэдыгээр ябуулагдадаг, хүдөө ажахын артелиин урда байһан гол зорилгонуудтай нигтаар холбогдодоггүй байһан юм.

Партиин айкомой инструктор партийна эхин организациин бүхы коммунистнуудтай хөөрэлдэбэ. Даалгагдаһан хэрэгтээ хэн коммунистын ямараар хандадагые, партийна хүдэлмэридэ тэрэнэй хэр зэргээр хабаададагые һайнаар мэдэжэ абаба. Эндэхи партийна организациин хүдэлмэритэй һайса танилсаад байхадаа, тэрэнэй гол дутагдалнуудые нүхэр Очиров тодорхойлон элирүүлһэн байна. Энэ партийна эхин организациин гол дутагдалнуудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, зарим коммунистнууд партийна даалгабаригүй, партийна хүдэлмэридэ бүри хабаададаггүй, партийна суглаандашье заримдаа ерэдэггүй, үйлэдбэри дээрэ түрүү үүргэ дүүргэдэггүй байгаа.

Партийна организациин хүдэлмэридэхи энэ дутагдалтай эбсэжэ яажашье болохогүй. Партийна организациин хүдэлмэриин дутагдалнуудые элирүүлһэнэй удаа, тэдэниие дары усадхаха гээшэ партиин айкомой инструкторай арюун үүргэ байһан туладань Нима Очирович энэ дутагдалнуудые усадхаха зохистой хэмжээн тухайда бодомжолжо үзэбэ.

—Коммунистнуудай түрүү үүргэ тухай, партийна даалгабаряа тэдэнэй хайшан гэжэ дүүргэдэг тухай асуудал ээлжээтэ партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсээ һаа таарамжатай байна,—гээд нүхэр Очиров партийна организациин секретарьта өөрынгөө һанамжа хэлээ һэн.

Нима Очировичын энэ дурадхалые парторганизациин секретарь маша зүбшөөжэ, уданшьегүй ээлжээтэ партийна суглаандаа бэлэдхэжэ ороһон байгаа. Тэрэ суглаанай бэлэдхэлдэ нилээд олон коммунистнууд хабаадалсаа һэн.

Коммунистнуудай олооро бэлэдхэһэн энэ суглаан дээрэ ехэ хурса шүүмжэлэл гараа. Зарим коммунистнуудай, мүн партийна бюрогойшье хүдэлмэридэхи горьтойхон дутагдалнууд шууд сэхээр элирүүлэгдээ.

Партийна суглаанай болоһоной һүүлээр коммунистнуудай эдэбхи хэшээл нилээд дээшэлһэн, партийна организациингаа ажабайдалда тэдэнэр эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоһон байна. Жэшээлхэдэ, коммунистнууд Батуева, Ванчиков, Дашиев гэгшэд урдань партийна даалгабаригүй байдаг һаа, мүнөө эдэнэр агитаторнуудаар хүдэлмэрилжэ, КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүд тухай малшадай дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Партийна суглаан дээрэ 26 коммунист агитаторнуудаар томилогдоо. Эдэнэй политическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ, түрүү агитаторнуудай дүй дүршэлые халалсан абалсаха зорилгоор тус партийна эхин организаци 10 хоног соо нэгэ дахин агитаторнуудай семинар гү, али зүблөө мүнөө үнгэргэнэ. Эдээн дээрэ нүхэр Очиров уласхоорондын ба бусад темэнүүдээр элидхэлнүүдые хэдэг юм.

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгохын тула Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз экономикоёо саашадань хүгжөөхэ зорилгоор бодото хэмжээ-ябуулгануудые баталан абаһан юм. Эдэ хэмжээ-ябуулгануудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ нүхэр Очиров тусгаар анхарал хандуулна.

Ниитынгээ ажахые улам хүгжөөхэ зорилгоор абаһан дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудаа колхознигууд амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Энэ колхозой экономико урда жэлнүүдэйхидэ орходоо мүнөө нилээд бэхижээ. Артельнэ ажахын гол һалбаринууд—малажал ба таряанажал муу бэшээр эрхилэгдэнэ.

Мүнөө малай үбэлжэлгэ энэ колхоздо һайнаар үнгэргэгдэжэ байна. Малай үхэхэ, тураха ба элдэб шалтагаануудаар гаргашалагдаха ябадал үгы болоо.

Ерэхэ жэлдэ элбэг баян ургаса хуряахын түлөө мүнөө нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Тарилгын бүхы культурануудай үрэһэ хүрэнгэ сүм байгуулагданхай. Жэшээнь, 1665 центнер һайн шанартай шэниисын үрэһэн тарилгын кондицида мүнөө хүргэгдөөд байна.

Коммунистнуудай түрүү үүргэ нилээд дээшэлээ. Коммунистнууд нүхэд Г. Очиров, Б. Батуева, З. Жугдуров ба бусад колхозно үйлэдбэриин түрүүшүүл юм. Эдэнэй хүдэлмэриин баян дүршэлые колхозой бүхы гэшүүдэй шадабари болгохо талаар партийна эхин организаци бага бэшэ хүдэлмэри мүнөө хэжэ байна.

Колхозно үйлэдбэриин новаторнууд өөһэдынгөө ажалай дүй дүршэл тухай колхознигуудта хэлэжэ үгэдэг болобо. «Хайшан гээд ехэ һү һаанабиб» гэһэн темээр ехэ һонирхолтой хөөрэлдөө һаяшаг республикын түрүү һаалишан нүхэр Д. Цырендоржиева үүлтэртэ малай фермын малшадай дунда үнгэргөө.

Гадна, инструктор болбол коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалые һайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулдаг. Энэ хадаа кружогой занятинуудые хайшан гээд үнгэргэхэ тушаа методическа зүбшөөл пропагандист нүхэр Батуевта хододоо үгэдэг, политкружогой хүдэлмэриие саг үргэлжэ хинан шалгахые парторганизациин секретарьһаа эридэг байха юм.

Нүхэр Очиров газетэ, журнал захилгада мүн лэ анхаралаа хандуулна Колхозник бүхэниие газетээр болоч журналнуудаар хангаха зорилготойгоор коммунистнууд ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулаа һэн. Мүнөө эндэхи колхознигууд бултадаа шахуу газетэ болон журнал абадаг болонхой.

Партийна эхин организациин ажал-ябуулгые бүхы талаһаань һонирхожо, нүхэр Очиров тэрэнэй хүдэлмэридэ нилээд туһаламжа үзүүлнэ, колхозой урда табигдаһан гол зорилгонуудые дүүргэлгэдэ коммунистнуудые элсүүлнэ. Мэнэ һаяхан болоһон коммунистнуудай суглаан дээрэ партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө колхоз дотор социалистическэ мүрысөөнэй хэр зэргээр дэлгэрүүлэгдэжэ байһан тухай асуудалаар нүхэр Очиров элидхэл хээ. Энэ хэрэгтэхи горьтойхон дутагдалнуудые элидхэлшэ шүүмжэлэн элирүүлээ. Элидхэл тушаа олон коммунистнууд үгэ хэлэһэн байгаа. Һүүлэй үедэ социалистическэ мүрысөө эмхидхэлгэдэхи дутуунууд усадхагдажа байнхай. Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагдана, фермэнүүдтэ, гүүртэнүүдтэ ханын газетэнүүд гаргагдана, мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдоно.

Инструктор нүхэр Очиров идейно-политическэ хэмжээгээ болон юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ оролдоно. Тэрэ хадаа партийна һуралсалай энэ жэлдэ марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые бэеэ даагаад шудална. Мүн агрономическа болон зоотехническэ литература хододоо уншана, колхозой экономикые гүнзэгыгөөр шудалхын түлөө оролдоно.

Партиин айкомой инструктор нүхэр Очиров партийна хүдэлмэриин асуудалнуудые зүбөөр ойлгожо, политическэ бэлэдхэлээ ба мэргэжэл шадабаряа улам дээшэлүүлжэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин хүдэлмэриие саашадань һайжаруулгада үшөө ехэ нүлөө үзүүлхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Б. Ширеторов, манай корреспондент.

Манай республикын механизаторнууд заһабарилгые болзорһоонь урид һайн шанартайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Иволгын аймагай Саяптын МТС-эй нүхэр Сандан Гомбоцыреновэй хүтэлбэрилдэг, тракторна моторой головко ба клапанна механизмые заһабарилха узловой бригада үдэрэйнгөө даалгабариие 125—150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сандан Гомбоцыренов ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

Мэргэжэлтэд МТС-тэ ерэнэ

Партиин ЦК-гэй уряада харюу болгон механизаторнууд ба хүдөө ажахын бусад мэргэжэлтэд Яруунын аймагай Эгэтын МТС-тэ ерэжэ үргэлжэлһөөр. Зоотехник П. Чебунин, Советскэ Армиһаа бусажа ерэһэн В. Матутов гэгшэд эндэ һаяхан ерээд ажаллажа байна.

МТС-тэ ерэгшэд һайнаар түхеэрэгдэһэн байрануудаар хангагдана.

В. Байбородин.

Ангай фермын ехэ доход

Калининай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель 1941 ондо ангай фермэ бии болгожо, халтар хара үнэгэ үсхэбэрилжэ захалһан байна. Тэрэ сагһаа хойшо фермые даагшаар таһалгаряагүйгөөр нүхэр С. Р. Калашников хүдэлмэрилнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ тус фермэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэдэг болонхой. Жэшээлхэдэ, 1952 ондо 9 эхэ үнэгэнһөө 32 гүлгэ абтажа, 36 мянган түхэригэй олзо колхоздоо оруулһан байна. Энэ жэлдэ эмэ үнэгэн бүхэнһөө 3—3 гүлгэ абаха түсэбтэй байһан аад, 4—4 гүлгэ абажа, хоролтогүйгөөр тэнжээбэ. Мүнөө колхоз договорой ёһоор 42 арһа тушаажа, 46 мянган түхэригэй олзо оруулхаар хараална.

Г. Ванчиков.

Тарбагатай.

Тобшо һонинууд

Шэнэ тракторнууд. Һаяхан Хэжэнгын МТС «ДТ-54» маркын 6 трактор, «С—80» маркын нэгэ трактор шэнээр абаба.

18 хони нэмэлтэ түлэбэри. Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой эрхим хонишон нүхэр Л. Дашиева нэмэлтэ түлэбэридэ 18 хони абаба.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Коммунистнуудай политическэ һуралсал ба аймагай газетэ

Партийна ба комсомольско гэгээрэлэй системэдэхи һуралсалай жэлэй эхилхэдэ Заиграйн аймагай «Путь Сталина» газетэ һуралсалай шэнэ жэлые эмхитэйгээр захалжа, амжалтатайгаар үнгэргэхые, кадрнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалда саашанхи дэбжэлтэ туйлахые парторганизацинууд ба пропагандистнуудые уряалһан дэлгэрэнгы статья бэшэһэн байгаа.

Иимэ халуун уряа хэһэнэйнгээ һүүлээр газетэ хадаа партийна пропагандын идейнэ хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь партийна организацинуудта саг үргэлжын эли бүхы туһаламжа үзүүлхэ, политһуралсалай дутуунуудай шалтагаануудые элирүүлхэ, тэдэниие усадхаха ябадалдань зохистой зүбшэл үгэжэ туһалха бэзэ гэжэ һанахаар байгаа.

Теэд иимэ туһаламжа үзүүлэгдээгүй байшоо. Үнгэрһэн үе соо толилогдоһон хэдэхэн статьянуудые хаража үзэхэдэ, политическэ һуралсалда газетын халирхайгаар хандаһаниинь эли болоно. Эдэ статьянууд бултадаа шахуу эмхидхэлэй асуудалнуудта—кружогууд ба политһургуулинуудай занятинуудай хэр зэргэ хаһа саг соогоо болодог, һурагшадайнь хэр һайнаар сугларлаг тухай асуудалнуудта зорюулагдаһан байна. Энээн тухай бэшэһэниинь зүб гээшэ.

Тиихэтээ хамта, кружогууд ба политһургуулинуудай һайнаар хүдэлмэрилгэдэ һаад ушаруулдаг шалтагаануудые элирүүлхэ, идейно-политическэ хэмжээгээ дээшэлүүлдэггүй хүнүүдые элирүүлэн, хурсаар шүүмжэлхэ, эдэ дутуунуудые зайсуулхын тулада ямар хэмжээ абаха шухала байһые парторганизацинуудта хэлэжэ үгэхэ хэрэгтэй байгаа. Теэд тус газетэ миил баримтануудые тоолоод гарашана. Хэдэ хэдэн партийна организацинуудта политһуралсалай хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан тухай: «**Коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалда партийна организаци, тэрэнэй секретарь харюусалгагүйгөөр хандаа**», «**партийна организаци, тэрэнэй секретарь коммунистнуудай политическэ гэгээрэл һайжаруулха хэмжээнүүдые абанагүй, энэ асуудалда парторганизаци гол анхаралаа хандуулнагүй**» гэжэ нэгэ янзаар юрэнхыгөөр бэшэнэ.

Политическэ һуралсалые шадамар һайнаар эмхидхэһэн партийна организацинууд Заиграйн аймагта бии юм. Тэдэнэй дүй дүршэл тухай аймагай газетэ бэшэнэгүй.

Кружогууд болон политһургуулинуудай пропагандистнуудай хүдэлмэри тухай газетэ багаар бэшэнэ. Пропагандистын хүдэлмэриин дүй дүршэл тушаа оройдоол нэгэ статья хоёр һарын турша соо газетэ толилоо. Тэрэншье һайнаар бэшэгдэһэн гэжэ хэлэхээр бэшэ.

Статьягай автор пропагандист нүхэр Бойчевский иигэжэ бэшэнэ:

«**Кружогууд ба политһургуулинуудай пропагандистаар хэдэн жэл соо хүдэлмэрилнэб. Үнгэрэгшэ жэлдэ партийна организацимнай хоёрдохи жэлээ политһургуули хүтэлбэрилхые намда даалгаһан байгаа. Тэрэнэй һурагшад программна материалаа һайнаар үзэжэ дүүргээ**».

Юунэй ашаар иимэ амжалта туйлагдааб гэжэ статья соо хэлэгдэнэгүй. Теэд пропагандистнууд энээниие лэ мэдэхэ гэжэ хүсэнэ ха юм. Һуралсалай жэлдэ бэлэдхэхэ талаар партийна эхин организациин ба партиин айкомой абаһан хэмжээ-ябуулганууд статья дотор олоор тоологдоно.

Редакци хадаа авторта анхарал багаар табяа. Үнгэрэгшэ жэлдэ хэһэн хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые һайнаар харуулха, саашадаа хүдэлмэри хэхэ түсэб тухайгаа хөөрэжэ үгэхэ ябадалдань редакци авторта туһалаагүй. Тиимэһээ түрүүшынь занятиин ямараар үнгэрһэн тухай һулаханаар бэшэгдэһэн байна.

«**Энэ заняти дээрэ,—гэжэ автор бэшэнэ,—бидэнэр һуралсалайнгаа болохо үдэрые тогтоожо старостые олоһон байнабди. Һурагшаднай һуралсалайнгаа түсэбтэй һайнаар танилсаа. «Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин 50 жэл» гэһэн темэ тухай удаань би хөөрэжэ үгөөб. Хөөрөөнэй һүүлээр кружогой һурагшад намда олон асуудалнуудые табяа. Занятимнай һонирхолтойгоор үнгэрөө**».

Түрүүшынь заняти амжалтатайгаар үнгэрөө гэжэ таахаар байна. Зүгөөр, энэнэй тулада пропагандистын юу хэһэн тухай хэлэгдэнэгүй. Газетэ хадаа пропагандистын занятидаа яажа бэлэдхэһэн, хөөрөөгөө ямар аргаар тэрэнэй үнгэргэһэн, һурагшадай ямар асуудалнуудые табиһан тухай бэшэхэ, занятиин һайн ба муу талые, саашанхи хүдэлмэридөө пропагандистын ямар һургаал абаһые харуулха зэргэтэй байгаа.

Заиграйн аймагай газетэ партийна организацинуудтай холбоо барисаа муутай, тэдэнэй бодото байдалые мэдэдэггүй байна. Энээниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, зарим партийна организацинуудта кружогууд ба политһургуулинуудай занятинь эхилээгүй, зарим кружогуудта занятинь удха муутайгаар үнгэргэгдэнэ. Гэбэшье, коммунистнуудай һуралсал тухай ноябрь һара соо газетэ нэгэшье статья бэшээгүй.

Партиин түүхэ ба теориие бэеэ даагаад шудалагшадай һуралсал тухай, партийна үдэшын һургуулиин, юрэнхы эрдэмдэ һураха кружогуудай хүдэлмэри тухай, комсомолецуудай һуралсал тухай газетэ оройдоо бэшэнэгүй.

«Путь Сталина» газетэ политическэ һуралсалда анхарал ехээр хандуулдаг боложо, тэрэниие гүнзэгыгөөр харуулха, марксистско-ленинскэ пропагандын идейнэ хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь партийна организацинуудта туһалха уялгатай.

СССР-эй АРАДУУДАЙ АХАДУУГЭЙ БУЛЭ СОО

Украинска арадай зол жаргалта хуби заяан

☆

М. ГРЕЧУХА,
Украинска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ

☆ ☆

Партиин XIX съездын ба КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон, агууехэ Советскэ Союзай бүхы арадууд коммунизм байгуулгын асари ехэ программые бодото байдал дээрэ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы хүсэн болоһон Коммунистическэ парти манай социалистическэ Эхэ орониие арадай ажахын ба культурын шэнэ дэбжэлтын, СССР-эй ажалшадай ажана байдалые таһалгаряагүй һайжаруулгын, социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлгын замаар этигэлтэйгээр хүтэлбэрилжэ ябана.

Арадуудай тэгшэ эрхын ба хани барисаанай агууехэ принципүүдэй үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдаһан олонациональна Советскэ гүрэн болбол коммунистическэ байгуулалтын хүсэн түгэс зэбсэг, бүхы социалистическэ нацануудай эрхэ сүлөөгэй ба һалбаран мандалгын бата найдабари, капиталистическэ оронуудай ажалшадай ба колонинуудай дарлагдаһан арадуудай эрхим этигэл найдабариие, зориг хүсэлые бодото дээрэнь харуулагша, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай эбдэршэгүй бата түшэг тулгуури мүн.

Хүдэлмэришэн анги ба колхозно таряашадай эбдэршэгүй союз, бүхы советскэ арадуудай ахадуугэй хани барисаан ба харилсан туһалалсалга, тэдээнэй морально-политическэ нэгэдэл, Коммунистическэ партиие, Советскэ правительствые тойрон жагсаһан тэдэнэй нигта жагсаал, социалистическэ Эхэ орондоо тэдэнэй хизааргүй дуратай ба үнэн шүтэнги байдаг ябадал хадаа манай Советскэ гүрэнэй хүсэ шадалай үндэһэ һуури, коммунизмын түлөө тэмсэлдэхи бүхы амжалтануудай барагдашагүй эшэ үндэһэн мүн.

* * *

Арадуудай ахадуугэй хани барисаанай зориг бадаруулагша хүсэн, Коммунистическэ партиин ленинско-сталинска национальна политикын илалта хадаа агууехэ Советскэ Союзай таһаршагүй хубинь болоһон Советскэ Украинын жэшээ дээрэһээ илангаяа эли тодоор харагдана. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин урда тээ гээгдэнги ба дарлагданги хахад колони байһан Украина болбол Советскэ засагай жэлнүүдэй турша дотор һалбаран мандаһан индустриально-колхозно Советскэ Республика болоо. Түгэс хүсэтэ Советскэ Союз дотор оролсодог украинска арад дүүрэн эрхэ сүлөөтэй ба бэеэ даанхай байдалтай боложо, өөрынгөө эртэ урдын бүхы газар дайдые нэгэдэмэл Украинска Советскэ гүрэн дотор ниилүүлээд, СССР-эй бүхы арадуудтай хамта коммунистическэ байгуулалтые амжалтатайгаар бэелүүлжэ, эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдалые бэхижүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэжэ байна.

Манай арадай эгээ хорото дайсад—украинска буржуазна националистнууд болбол агууехэород арадта этигэдэггүй ба дурагүйгэдэг ябадал дэлгэрүүлхын тулада, СССР-эй арадуудай ахадуугэй хани барисаае эбдэхын тулада бүхы шадалаараа оролдоһон байна. Украинска буржуазна националистнуудай арьяатан нюурые танижа, эдэ хоротон дайсадые, уласхоорондын империализмын хорото агентнуудые бута сохихо хэрэгтэнь украинска арадта Коммунистическэ парти туһалаа.

СССР-эй арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ тон шанга туршалгануудые дабажа гараа, дайнай хойто жэлнүүдэй туршада арадай ажахые һэргээн бодхоохын ба саашадань хүгжөөхын түлөө тэмсэл дундуур бүри ехээр бэхижээ. Советскэ Союзай улам ургажа байгаа хүсэ шадалда, агууехэ ород арадай ба СССР-эй бүхы арадуудай ахадуугэй туһаламжада түшэглэн, Советскэ Украина һандарал сооһоо түргэнөөр бодожо, социалистическэ экономико ба культурые хүгжөөлгэдэ нилээд ехэ амжалтануудые туйлаа.

Техническэ шэнэ база дээрэ һэргээн бодхоогдоһон Донбассай ба Днепр шадарай металлургическэ заводууд мүнөө дайнай урда тээхидэ орходоо үлүү ехэ металл үгэжэ байна. Республикын машина бүтээлгын промышленность дайнай хойто тээхи жэлнүүдэй туршада үйлэдбэриин шэнэ хүсэнүүдээр, техническэ тон шэнэ түхеэрэлгээр баяжаа, машинанууд, станогууд болон механизмуудые жэлһээ жэлдэ улам олоор үйлэдбэрилнэ. Украинска ССР-эй машина бүтээлгын промышленностиин продукциин ниитэ хэмжээ 1940 онойхитой сасуулхада хоёрһоо үлүү дахин ургаһан байна.

Горнягуудай героическа хүсэлэлгын ба нүүрһэнэй промышленностиие хүгжөөхэ тушаа партии, правительствын үдэр бүрин анхарал оролдолгын ашаар Донбасс Советскэ Союзай нүүрһэнэй эгээ томо ба эгээ механизированнэ бассейн дахяад болоо, 1940 онойхидо орходоо һураггүй ехэ нүүрһэ орондоо үгэнэ.

Табадахи табанжэлэй түсэбые тон түргэнөөр бэелүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлэй программые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Лутугинай нэрэмжэтэ, «Красная Звезда», № 11-бис шахтануудай болон «Чистяковантрацит» трестын бусад шахтануудай коллективүүд цикличностиин графигаар хүдэлмэрилэн, табадахи табанжэлэй эсэстэ гэжэ хараалагдаһан үйлэдбэриин хүсые энэ оной дүрбэдэхи кварталай эхин хүрэтэр ашаглаһан байна.

Краснолучска машина бүтээлгын заводой 150 гаран хүдэлмэришэд табадахи табанжэлэй даалгабариие болзорһоонь урид дүүргээд, 1956 оной түсэбөөр хүдэлмэрилжэ байна. Энэ заводой түрүүшүүл — токарь нүхэр Карюкин, фрезеровщик нүхэр Поляков, обрубщик нүхэр Блинок ба бусад найма—юһэн жэлэй нормонуудые дүүргээ.

Өөрынгөө арадай аша туһын тулада, инаг түрэл социалистическэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлхын тулада шадаал һаа ехэ юумые, шадаал һаа һайнаар хэхэ гэһэн тэдэнэрэй патриотическа эрмэлзэл Коммунистическэ партяар хүмүүжүүлэгдэһэн советскэ хүнүүдэй ажалай баатаршалганууд дотор эли тодоор харагдана.

Арадай хэрэглэлэй товарнуудые үйлэдбэрилдэг промышленность хүнгэдэ промышленностиие хүгжөөлгэдэ туйлагдаһан амжалтануудай үндэһэ һуури дээрэ нилээд хүгжөө. 1953 оной 9 һарын турша дотор республикын хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленность үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо товарнуудые 13,4 процент үлүү ехээр гаргаһан, тэдээнэй ассортиментые үргэдхэһэн байна.

Арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдэй үйлэдбэрилгые эрид дэбжээлгэдэ ба тэдээнэй шанарые һайжаруулгада зорюулан һүүлэй үедэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй гаргаһан тон шухала шиидхэбэринүүд республикын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдые ажалай шэнэ баатаршалгануудта зоригжуулаа.

* * *

Немецкэ фашистска дээрмэшэдэй илангаяа ехээр һандаргаһан, Украинска ССР-эй хүдөө ажахыда Коммунистическэ партиин Центральна Комитет ба Советскэ Союзай Правительство тон ехэ анхарал хандуулжа туһална. Украинада 1347 машинно-тракторна ба тусхай станцинууд байгуулагдаа, тэдэнэр дайнай урда тээхидэ орходоо 68 процент олон тракторнуудтай, 63 процент олон комбайнтай юм. Гансахан һүүлэй хоёр жэлэй турша соо манай республика хэдэн арбаад мянган шэнэ тракторнууд, комбайнууд болон хүдөө ажахын бусад машинануудые абаа.

Колхозно байгуулалтын материально-техническэ хүсэтэ базань болоһон, хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөлгэдэ шиидхэхы хүсэн болоһон республикын машинно-тракторна станцинууд хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдэй 80 гаран процентые, тиихэдэ, урда областьнуудта—90—95 процентыень дүүргэнэ.

Колхозно үйлэдбэриие электрификацилга улам ехэ хэмжээтэйгээр хэгдэнэ. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдэй туршада Украинска ССР дотор 4.000 гаран хүдөөгэй электростанцинууд һэргээн бодхоогдоһон ба баригдаһан байна, тэдээнэй хүсэниинь 1940 оной хэмжээһээ 9 дахин үлүү гаранхай. Республика дотор бүхы колхозуудай дүрбэнэй нэгэ шахуу хубинь электрификацилагданхай. Электроэнерги колхознигуудай ажабайдалда үргэнөөр нэбтэрүүлэгдээ.

Хүдөө ажахые үргэнөөр механизацилга ба электрификацилга, эсэгэ ороной агрономическа наукын туйлалтануудые колхозно үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэ, колхозно таряашадай шэн зоригто ажал хадаа социалистическэ газартаряалангай культурые нилээд дээшэлүүлхэ, полевой гол шухала хүдэлмэринүүдые үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо нилээд эмхитэйгээр үнгэргэхэ, ургасые түргэнөөр ба гээлтэгүйгөөр хуряаха, намарай культурануудай тарилгые агротехническэ эрхим болзорнуудта үнгэргэхэ арга боломжо олгоо. Украинска ССР-эй

Удэрэй темэдэ

Ниитын хоолллогын газарнуудые гурьмтай болгохо

Байгша оной октябрь һарада болоһон худалдаа наймаанай худэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн дээрэ СССР-эй Худалдаа наймаанай министр нүхэр А. И. Микоян ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэри тухай хэлэхэ зуураа, столово, чайна ба ресторанууд ариг сэбэрые ёһотой гэгшээр сахиха, эдеэ хоол һайн шанартайгаар бэлэдхэхэ, хүнүүдэй түргөөр эдеэлхэ услови байгуулха ёһотой гэһэн шанга эрилтэ табиһан байна.

Худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд ажалшадые культурнаар хангахын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэн. «Советскэ худалдаа наймаае саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолые бэелүүлжэ ороо. Гэхэтэй хамта, манай республикын ниитын эдеэ хоолой зарим предприятинуудай хүдэлмэридэ эрид хубилалта үшөөл хэгдэнэгүй. Кударын аймпотребсоюзай чайнада ямаршье эмхи гуримгүй. Автобус хүлеэһэн дахатай, чемодантай хүнүүд тэрэ зандаа тэндэ эдеэлжэ һуудаг. Эдеэлэгшэдтэ хаташаһан мяхатай, хүйтэн гарниртай хоёрдохи блюдэнүүдые асардаг. Иволгын аймпотребсоюзай (түрүүлэгшэнь нүхэр Ромалов) пекарни аймцэнтрын ажалшадта түүхэй, галдуулһан хальһатай хилээмэ худалдана.

Улан-Удын столовонуудай трестын (эрхилэгшэнь нүхэр Роговой) эдеэ хоолой зарим предприятинууд хуушанайхяараа хүдэлмэрилнэ. Жэшээнь, шашлычнын, кафэ-столовын хүдэлмэрииe хараад үзэе. Эндэ үдэрэй эдеэлгэн болотор ариг сэбэр сахигдадаг байбашье, үдэшын 6—7 часта ороходо столнуудайнь хушалтанууд харашагүй муухайнууд байдаг. Үлтиртэрөө бусалшаһан, монсогойршоһон лапшатай шүлэ асардаг. Официанткануудынь заримдаа отолжо эдихэ мяхатай хоёрдохи блюдэтэй хутага табидаггүй.

«Рекорд» ресторанда зарим үдэрнүүдтэ шүлэн болон мяханай бусад блюдэнүүдтэй сахарай амтатай хилээмэ табина.

Национальна столоводо бүхэли мяха шанахадаа шүлэндэнь һонгино хэдэггүй. Мяхыень, илангаяа үхэрэй мяха нюрганай томо яһатайгаар шанана. Шашлычнада, ресторанда бууза муугаар хэгдэнэ, мяханиинь дэн жэжээр машиндагдана, талханиинь няалдажа хахардаг дээрэһээ досоогоо шүлэгүй байдаг.

Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэрилэхи дутуунуудаа дары усадхажа, ажалшадые һайн шанартай эдеэгээр культурнаар хангаха уялгатай.

Эрийскэ леспромхозой шофёрнууд гэшүүһэнһээ арилгагдаһан модые бүтэн зандань шэрэхэ зуураа, ажалай үнлэр бүтээсэ туйлана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: даалгабаряа 180—200 процент дүүргэдэг эрхим шофёр Г. Жерлов машинаараа модо шэрэжэ ябана. С. Марковай фото.

Сезоннигуудай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ

«Модо бэлэдхэлэй промышленностиин гээгдэлые усадхаха тухай» парти, правительствын тогтоолые бэелүүлэн, Баргажанай леспромхозой модошод модо бэлэдхэхэ жэлэй түсэбые саг соонь дүүргэхэ талаар эдэ үдэрнүүдтэ зарим амжалта туйлажа байна. Эндэ коммунист нүхэр С. Крыловой хүтэлбэрилдэг «Большевик» колхозой сезоннигууд эршэмтэйгээр ажаллажа, модо бэлэдхэхэ ба таллуулха дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэбые 180 гаран процент дүүргэбэ.

Тиихэдэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозойхид ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэйнгээ ашаар бултадаа үдэр бүри нормоёо 150—160 процент дүүргэнэ. Тиин тус колхозой сезоннигууд дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэбые 150 процент дүүргэнхэй.

Эдэ колхозуудай сезонно түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ зарим пунктнуудай мастернууд нүхэд Малыгин ба Меньшиков гэгшэд ехэхэн туһа хүргэһэн байна. Тэдэнэр сезоннигуудай ажалые зүбөөр эмхидхэһэн, нормо дүүргэлгын тоо бүридхэлые һайнаар табиһан байна.

Гэбэшье, тус леспромхоздо зарим колхозуудһаа ерэһэн сезоннигуудай ажалда ехэхэн дутагдалнууд бии. Зарим сезоннигуудай муугаар хүдэлмэрилхэ, ажалай журам эбдэхэ ябадал үзэгдэнэ. Ехэнхидээ леспромхозой болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд сезоннигуудай хүдэлмэрииe хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ, тэдэнэй ажабайдалаар һонирхоногүй. Энэ ушарһаа боложо, Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид модо таллуулха дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэбые оройдоо 25 процент дүүргэһэн байна. Эндэ ажалай эмхидхэлэй һула дээрэһээ колхознигууд ажалдаа орой гарадаг, эртэ ородог, мүн зарим үдэртэ ажалдаа оройдоо гарангүй үлэдэг. Тус колхозой правленидэ эдэ баримтанууд үнинэй мэдээжэ. Теэд ямаршье хэмжээ абтанагүй. Тиихэдэ, Сувын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой сезоннигууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Модо бэлэдхэлгэ дээрэ гээгдэжэ ябаһан эдэ колхозуудай ба леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд сезоннигуудай ажабайдалда анхарал оролдолго хандуулнагүй. Сезоннигуудай дунда ниитэ-политическэ ба бусад хүдэлмэри ябуулагданагүй.

Журавлихинска участогай начальник нүхэр Разуваев сезоннигуудай ажал муугаар эмхидхэнэ, нормо дүүргэлгын бүридхэл хангалтагүйгөөр табигданхай. Иимэһээ, сезоннигууд үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй ба хүдэлмэриин ехэ сагые ажалгүй үнгэргэдэг байна. Тиихэдэ, участогуудай начальнигууд ба мастернуудай гэмээр сезоннигууд моридтоо эдюулхэ үбһөөр дутана. Һаяхан Карл Марксын болон Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай сезоннигуудай морид хэдэн хоногой туршада үбһэгүй байгаа.

Баргажанай аймгүйсэдком ба леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд дээрэ дурсагдаһан дутуу дундануудые ойрын сагта усадхажа, модо бэлэдхэлэй түсэбые саг болзор соонь дүүргэлгэ хангаха ёһотой.

Б. Ж. Дымбренов.

Ангуушад даалгабаряа дүүргэнэ

Яруунын ангуушад намар-үбэлэй агнууриин сезонло һайн амжалтануудые туйлажа байна. Жэшээлхэдэ, Романовка тосхондо ажаһуудаг үнинэй ангуушан нүхэр Панфилов ондатра бариха даалгабаряа 200 процент дүүргэв. Ангуушан Н. Панфинов жэлэй эхинһээ хойшо «Заготживсырьёгой» контородо шонын 18 арһа, ондатрын—30, хэрмэнэй—150 ба үнэгэнэй 2 арһа тушааһан байна.

Мүн ангуушан Александр Гынтуев октябрь, ноябрь һарануудайнгаа даалгабарииe 150 процент дүүргэһэн байха юм.

В. Байбородин.

Инженер болотороо ургаба

Дора Константиновна Золтоева Улан-Удын машина бүтээлгын техникум 1945 ондо дүүргээд, паровозо-вагонно заводой шэрэм шудхалгын цехтэ технологоор хүдэлмэрилжэ эхилээ һэн.

Өөрынгөө мэргэжэлые һайнаар шудалһан залуу технолог түрүүшын үдэрһөө эхилэн ажалдаа үнэн сэхээр хандахаһаа гадна, ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. Тиин коллективэйнгээ дунда хүндэтэй болоо бэлэй.

Үнэн сэхэ энэ басагые заводой коллектив Железнодорожно райсоведэй депутадаар һунгаһан юм. Мүн тэрэ хадаа ВЛКСМ-эй заводской комитедэй гэшүүн ба цехын комсорг болгогдоһон байгаа.

1950 ондо заводой дирекци нүхэр Золтоевае түмэр замай транспортын Харьковска институдай 2 жэлэй отделенидэ эльгээһэн байна.

Институдаа амжалтатайгаар дүүргэһэнэй һүүлээр инженерэй дипломтой болоод, Дора Константиновна түрэл заводтоо ерэжэ, шэрэм шудхалгын цехын стержневой пролёдой мастер болоо һэн.

Институтта һуража олоһон эрдэмээ үйлэдбэри дээрээ шадамараар хэрэглэн, залуу инженер горьтой амжалта туйлана. Нүхэр Золтоевагай хүтэлбэрилдэг стержневой проледой хүдэлмэришэд һара бүри үйлэдбэриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэдэг дээрэһээ валовой продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб зуу холо гаран процент дүүргэнхэй. Мүнөө тэдэнэр 1954 оной түсэбөөр хүдэлмэрилнэ. Энэ хадаа ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэй ба механизмуудаа дүүрэн хүсөөрнь хэрэглэһэнэй аша үрэ мүн.

Дора Константиновна Золтоева өөрынгөө теоретическэ эрдэмые дээшэлүүлхын тулада мүнөө марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ һуралсана.

Б. Степанов.

Кинофестиваль болобо

Советско-чехословацка хани барисаанай һарада зорюулжа, Улан-Удын «Хроника» кинотеатр чехословацка кинофильмнүүдэй фестиваль декабриин 1-һээ 13 болотор үнгэргэбэ.

Фестивалиин үедэ «Белая тьма», «Герои старой Праги», «Дикая бара», «Западня», «Закаленные», «Анна пролетарка», «Пекарь императора», «Операция «Б», «Похищение» гэжэ ба бусад кинокартинанууд харуулагдаа.

Дурсагдагша кинокартинануудые манай столицын ажалшад ехэ һонирхолтойгоор хараа. Кинофестивалиин үедэ 10 мянга гаран хүн кино хараһан байна.

Л. Арсентьев.

Советскэ эхэнэрнүүдэй антифашистска комитедэй МЭДҮҮЛГЭ

Уласхоорондын арсалдаанууд ба конфликтнуудые хэлсээ хэжэ гуримшуулгада зорюулан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Венскэ сессиин ба эб найрамдалые хамгаалха Советскэ комитедэй пленумэй абаһан шиидхэбэринүүдые хэдэн олон миллион советскэ эхэнэрнүүдэй зүгһөө советскэ эхэнэрнүүдэй антифашистска комитет халуунаар һайшаана.

Уласхоорондын түгшүүрилые зөөлэрүүлхые хүсэжэ байһан организацинууд ба ажал-ябуулагшадта Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хандаһан бэшэгэй пункт бүхэниие, тэрэнэй резолюциин пункт бүхэниие советскэ эхэнэрнүүд үнэн зүрхэнһөө һайшааһан байна. Советскэ эхэнэрнүүд бүхы дэлхэйн арадуудай хоорондо эб найрамдалые хүсэнэ. Дайн гээшэ юуб гэжэ советскэ эхэнүүд, һамгадууд һайн мэдэнэ. Гэр байрынгаа һандаран унахые, эсэгэнэр, эрэ нүхэдэйнгөө, аханарайнгаа алуулхые, үрэ хүүгэдэйнгээ үншэрхые тэдэнэр хүсэнэгүй. Эгээл иимэһээ советскэ эхэнэрнүүд корейскэ эгшэнэртэ гүнзэгыгөөр һанаагаа зобоно, эб найрамдалай хэрэгэй агууехэ илалта болоһон Корейдэхи эблэрэлгэ тухай мэдээсэлые советскэ бүхы арадтай хамта тон ехэ баяртайгаар тэдэнэр угтаһан байна.

Тиин корейскэ проблемые эбэй ёһоор түргэнөөр шиидхэхые, гэм зэмгүй корейскэ эхэнэрнүүд ба хүүгэдэй шүһанай дахин хэзээдэшье адхархагүйе, өөрынгөө байгууламжые ба амгалан ажабайдалые өөһэдөө шиидхэхэ эрхэ корейскэ арадта олгохые советскэ эхэнэрнүүд мүнөө эринэ.

Германска фашизмын үүдхэһэн дэлхэйн хоёрдохи дайн бүхы хүн түрэлтэндэ тон ехэ гашуудал тохёолдуулаа. Тиимэһээ германска милитаризмые һэргээлгэ эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудые мүнөө һэргылүүлжэ байна. Германска арадта тэрэнэй национальна нэгэдэлые һэргээхэ, эб найрамдалда дуратай демократическа германиие байгуулха зам нээжэ үгэхэ байһан германска проблемые эбэй ёһоор гуримшуулха талаар Советскэ правительствын дурадхалнуудые бүрин дэмжэжэ байһан тухайгаа советскэ эхэнэрнүүд мэдүүлнэ.

Эб найрамдалай дайсад уласхоорондын конфликтнуудые һужэрөөхэ шэнэ һэдэлгэнүүдые гаргана, «хэлсээнүүд» гэһэн үгөөр өөһэдынгөө агрессивнэ ябуулгануудые далдална, хүйтэн дай хэнэ гэжэ бидэнэр советскэ эхэнэрнүүд ходоодоо һанажа ябадаг байнабди. Тиимэһээ һандаралга хэхэ зорилгоор наукын саашадаа хэрэглэгдэхэгүйн ба харин хүн түрэлтэнэй һайн һайхан хэрэгтэ тэрэнэй алба хэхыч тулада, хүн зониие олоор хюдаха зэбсэгүүдые хорихын түлөө шанга тэмсэл хэхые бүхы дэлхэйн дээрэхи өөһэдынгөө аха дүүнэрые уряалһан эрдэмтэдые — Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сессидэ хабаадагшадые бидэнэр үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэбди. Хүн зониие олоор хюдаха зэбсэг болоһон атомна, водородно ба бактериологическа зэбсэгүүдые хорихо шанга эрилтэ бидэнэр—эхэнэрнүүд хэнэбди.

Нацануудай үнэхөөрөө харилсан ажаллаха арга боломжо Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин зүгһөө байгуулха, ООН-до агууехэ Хитад арадай өөрынгөө түлөөлэгшэтэй болохо. һэргылхэ ба айха ябадалые, мэдээжэ муу «хүйтэн дайнай» ба яаралтай зэбсэгжэлгын эсэстэ капиталистическэ оронуудай хүн зониие, илангаяа эхэнэрнүүдые мүнөө хүндэ хүшэр байдалда оруулжа байһан үгырэл ядаралые усадхаха тон шухала болоод байна гэжэ советскэ эхэнэрнүүд советскэ бүхы арадтай хамга тоолоно.

Уласхоорондын бүхы арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэлгэдэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые хангалгада, уласхоорондын түгшүүрилые багадхалгада шэглүүлэн ябуулагдадаг Советскэ правительствын гадаадын политикые советскэ эхэнэрнүүд—эхэнүүд, һамгад, эгшэнэр үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэ.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэн орохо зуураа, Советскэ правительство хадаа советскэ хүнүүдэй материальна ба культурна эрилтэ хэрэглэлые хүсэд һайнаар хангахые, хүн зондо хэрэгтэй эдеэ хоол ба эд бараа соон доторо элбэг дэлбэгээр байгуулхые нэгэ доро эрмэлзэнэ. Эхэнэрнүүд ба хүүгэд тухай Советскэ правительствын угаа ехэ анхарал табидаг байһаниинь СССР-эй бюджет дотор эли тодоор харагдана.

Советскэ эхэнэрнүүдэй антифашистска комитет бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлые эдэбхитэйгээр үргэлжэлүүлхые, Эхэ оронойнгоо аша туһада өөһэдынгөө хүсэ шадалые, өөһэдынгөө эрдэм мэргэжэлые, өөһэдынгөө оюун бэлигые үнэн шударгыгаар үгэхые, өөһэдынгөө хүүгэдэй, дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы хүүгэдэй зол жаргалай ба ерээдүйн түлөө шэн зоригтойгоор ажаллахые уряалан Советскэ Союзай бүхы эхэнэрнүүдтэ хандана.

Дай үүдхүүлхэгүй, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалха—нэгэн адли зорилго урдаа табидаг бүхы дэлхэйн эхэнэрнүүдэй хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой.

Советскэ эхэнэрнүүдэй антифашистска комитедэй президиумэй гэшүүд: **Н. Попова, З. Гагарина, Т. Зуева, М. Овсянникова, Н. Парфенова, Л. Петрова, О. Хвалебнова, З. Лебедева, А. Холопова, Е. Леонтьева, М. Сарычева.**

колхозууд болон совхозууд гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ.

Манай республикын колхозууд болон совхозууд нилээд богони болзор соо малай тоо толгойе һайса олошоруулаа. 1945 онһоо 1951 он хүрэтэр Украинска ССР дотор эбэртэ бодо малай тоо 4,7 миллион толгойгоор, хони ямаадай 5,6 миллион шахуу толгойгоор, гахайнуудай—7,2 миллион толгойгоор олошороо.

Колхозно байгуулалта ажалша тарящадые зохёон байгуулхы хэзгдөөгүй үүсхэлтэ ажалда элсүүлэн оруулаа. Манай республика дотор колхозно үйлэдбэриин бэлигтэй эмхидхэгшэдэй гайхамшагта кадрнууд урган гараа.

Үндэр ургасын мастернууд, малажалай түрүүшүүл, хүдөө ажахын механизаторнууд олоороо ургаа, тэдэнэй ажалай амжалтанууд хадаа социалистическэ Эхэ орондоо колхозно тарящадай хизааргүй үнэн жүтэнги байдагые эли тодоор харуулна.

Колхозно тосхоной солото хүнүүдэй—Елена Хобта, Марк Озерный, Прасковья Ангелина, Агреппина Пармузина, Мария Савченко, Александр Гиталов, Степанида Виштак, Евгения Долынюк, Фекла Швыдкая, Мария Фастова, Марта Худолий гэгшэдэй болон бусад олон хүнүүдэй дүй дүршэлөөр, амжалтануудаар колхозно үйлэдбэриин олон мянгаад шэнэ түрүүшүүл хүмүүжүүлэгдэнэ; тэдэнэр гектарһаа 35—40 центнер шэниисэ, 80—90 центнер кукуруза, 500—600 центнер хартаабха, 700—800 центнер сахарна свёкло хуряана; эрхим һаалишад тушаажа абаһан үнеэн бүриһөө 5—6 мянган литр ба дээшэшье һү һаана; солото гахайшад эхэ гахай бүриһөө 25—25 поршоонхо абажа түлжүүлнэ.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин новаторнуудай патриотическа хүдэлөөнэй шухалын шухала онсо илгаа юуб гэхэдэ, тэдэнэй дүй дүршэл социалистическэ хүдөө ажахын тон үргэн олон ажалшадай дунда жэлһээ жэлдэ улам үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Зарим рекорднуудһаа ниитэ, коллективнэ амжалтануудта шэлжэн орожо байһан артельнүүдэй тоо республика дотор түргэнөөр олошорно.

Украинын хүдөө ажахыч 59 шахуу мянган түрүүшүүл правительственна дээдэ шагналнуудта хүртэгдэнхэй, тиихэдэ колхозно үйлэдбэриин 1057 новатор социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэдэ хүртэнхэй.

***

Социалистическэ экономикын түргэн ургалта хадаа советскэ хүнүүдэй материальна ажана байдалай ба культурна хэмжээнэй хэлбэришэгүй дэбжэлтээр үдэшэгдэнэ.

Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай розничнo сэнгүүдые 1953 ондо тоогоороо зургаадахяа химдаруулга, хүдөө ажахын налогые доошолуулга, СССР-эй национальна доходой таһалгаряагүй ургалта хадаа дурсагдаһан анхарал оролдолгые эли тодоор харуулна. Советскэ Союзай гүрэнэй бюджет, союзна республикануудай бюджедүүдшье эдэ зорилгонуудта зорюулагдана. 1940 онойхидо орходоо хоёр дахинһаа үлүүгээр урғаһан Украинска ССР-эй бюджет энэ ондо 17,9 миллиард түхэриг болоһон байна. Республикын бюджедэй гурбанай хоёр хубиһаа үлүүнь хүн зониие культурно-ажаһуудалай талаар хангалгада зорюулагдана. 1945 онойхитой сасуулхада гэгээрэлдэ зорюулагдаһан гаргашанууд 2,5 шахуу дахин, элүүрые хамгаалгада—2,6 дахин, социальна тэдхэмжэдэ—гурба шахуу дахин ехэ болоо. Ажаһуудалай-коммунальна барилгада мүнгэ һомололго энэ жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 24 процентээр дээшэлээ. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдэй туршада Украинын городууд болон хүдэлмэрилэгшэдэй поселогуудта 10 миллион шахуу квадратна метр ажаһуудалай талмай һэргээн бодхоогдоһон ба баригдаһан, тосхонуудта 300 мянган гаран байрын гэрнүүд баригдаһан байна. Киев городой коммунальна ажахы ба социально-культурна эмхи зургаанууд гүйсэд һэргээн бодхоогдожо, энэ город дайнай урда тээхидэ орходоо үлүү һайхан шэнжэ түхэлтэй болоо. Дашава Киев хоёрой хоорондо табанжэлэй урда тээ баригдаһан газопровод столицын 75,5 мянган квартирануудые, 700 гаран коммунально-ажаһуудалай предприятинуудые газификацилха арга олгожо, энээнэй ашаар 2,5 миллион шахуу тонно хатуу ба шэнгэн түлишэ арьбалагдаа.

Эд товарай эрьесын жэлһээ жэлдэ ургажа байдаг, арадай хэрэглэлэй товарнуудые үйлэдбэрилгын үргэдхэгдэжэ байдаг ябадал хадаа ажалшадай материальна ажана байдалай таһалгаряагүй һайжаржа байһан тухай мүн лэ гэршэлнэ. Украинска ССР-эй гансахан нютагай промышленностиин предприятинууд мүнөө үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые 1950 онойхидо орходоо 70 процент үлүү ехээр үйлэдбэрилнэ.

Гэбэшье, хүнгэн промышленностиин ба хүдөө ажахын хүгжэлтын хэмжээн, СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сесси дээрэ хэлэһэн үгэ соогоо нүхэр Г. М. Маленковой тэмдэглэһэнэй ёһоор, эдеэ хоолой болон промышленна товарнуудай талаар хүн зоной улам ургажа байгаа хэрэглэмжэнүүдые гүйсэд хангажа үшөөл шаданагүй.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленум КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл тушаа абаһан тогтоол дотороо энэ гээгдэлэй шалтагаануудые тон гүнзэгыгөөр элирүүлһэн, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые эрид дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлэй дэлгэрэнгы программа үгэһэн байна.

Манай республикын хүдөө ажахые эрид дэбжүүлгэ хангаха талаар туйлай ехэ хэмжээнэй хүдэлмэриин хэгдэхэ байһые юун гэршэлнэб гэхэдэ, Украинын Коммунистическэ партиин ЦК-гэй октябрьска пленумэй зааһанай ёһоор, ойрын 2—3 жэлэй турша соо 1952 онойхитой сасуулхада һү ба мяха үйлэдбэрилгые хоёр дахин, хартаабхын валовой суглуулгые хоёр дахинһаа бага бэшээр, овощиин—хоёр хахад дахин, просын, гречихын валовой суглуулгые—хоёр дахинһаа бага бэшээр, кукурузын—нэгэн хахадһаа бага бэшээр дээшэлүүлхэ ёһотойбди.

Энэ шухала, ниитэ гүрэнэй зорилгые бэелүүлгэ бүгэдэарадай хэрэг болонхой. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэгэ шиидхэбэриие бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ эрэгтэй, эмэгтэй колхозингууд болон МТС-үүдэй, совхозуудай хүдэлмэришэд, наукын хүдэлмэрилэгшэд, городуудай ажалшад оролсонхой.

Украинска ССР-эй партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органууд КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлэн, хүдөө ажахын ерэхэ шэнэ жэлдэ, түбхын түрүүндэ ерэхэ хабарай хүдэлмэринүүдтэ бэлэдхэлые үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Промышленна городуудые тойруулан овощной ажахы хүгжөөлгэдэхи ехэхэн дутагдалнуудые зайсуулха тушаа, хартаабха ба овощь үйлэдбэрилгые ехэдхэхын тулада гол мүрэнүүдэй нуга тохойнуудые ашаглаха тушаа эрид хэмжээнүүд абтажа байна. Парниково ба тепличнэ ажахы нилээд үргэдхэгдэнэ. Хүдөө ажахын культурануудые тарижа ургуулгын агротехникэдэ онсо анхарал хандуулагдана. Кукуруза ба хартаабха һуулгалга квадратно-гнездовой аргаар хаа хаанагүй хэгдэжэ, тарилгануудай элдүүрилгэ механизацилгые һайжаруулха арга олгохо байна. Ниитын малажал хүгжөөлгэдэхи дутагдалнуудые усадхаха ба тэрээнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар үргэн хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэнэ.

Украинын КП-гэй ЦК-гэй октябрьска пленум хүдөө ажахын хүтэлбэрилгые үндэһөөрнь һайжаруулха, республикын колхозууд болон МТС-үүдые мэргэжэлтэй кадрнуудаар бэхижүүлхэ талаар тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байна. Бүри энэ жэлдэ городуудһаа МТС-үүдтэ 3800 инженернүүд-механигуудые, тиихэдэ колхозуудта саг үргэлжэ хүдэлмэрилхынь тулада 26 мянган агрономууд, зоотехнигүүд ба бусад мэргэжэлтэдые эльгээхэ гэжэ хараалагдаа.

* * *

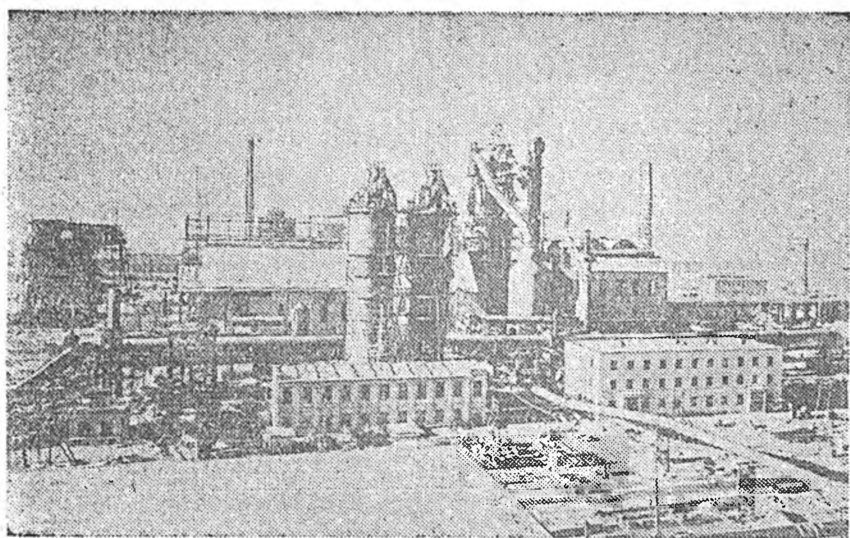
Социалистическэ байгуулалта советскэ наука, литература ба искусствын хүгжэлтэдэ туйлай үргэн зам нээжэ үгөө. Ородой түрүү культурын арюун һайн нүлөө доро, СССР-эй бүхы бусад социалистическэ нацануудайхидал адли, украинска арадай формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура тон ехээр һалбаран мандаа.

Советскэ Украинада долоон жэлэй бүгэдэниитын уялгата һуралсал амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна, арбан жэлэй дунда һуралсал улам бүри үргэдхэгдэнэ. Манай республика дотор дунда һургуулинуудай тоо дайнай урда тээхи 1940 онойхидо орходоо мүнөө 830-аар олошороо, тиихэдэ наймадахи—арбадахи классуудай һурагшадай тоо 1950 онойхитой сасуулхада хоёр хахад дахинһаа үлүүгээр олошороо. Украинада 30 мянган ниитын библиотекэ, 28 мянга шахуу Культурын байшангууд болон клубууд, хэдэн зуугаад театрнууд, кино болон культурно-гэгээрэлэй бусад эмхи зургаанууд бии.

Советскэ засагай жэлнүүдэй туршада бүхы союзна ба автономно республикануудта ёһотой арадай интеллигенциин олон тоото национальна кадрнуудай бии болгогдоһон ябадал хадаа культурна байгуулалтадахи тон шухала туйлалта мүн. Гансахан энэ жэлдэ манай республикын дээдэ һургуулинууд ба техникумүүд арадай ажахыда 76 мянган залуу мэргэжэлтэдые үгөө.

Украинска ССР-эй Наукануудай академи, научно-шэнжэлэлгын институдуул, тэдээнэй научна хүдэлмэришэдэй коллективүүд шэнэ шэнэ зохёолнуудаар, нээлтэнүүдээр ба ухаалан зохёолгонуудаар советскэ наукые баяжуулна, социалистическэ үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөлгэдэ бодото туһаламжа үзүүлнэ.

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта)

Венгерскэ Арадай Республика. Сталинварош. Сталинай нэрэмжэтэ баригдажа байгаа металлургическа комбинат. ТАСС-эй фотохронико.

Болгарска столицада барилга хэгдэнэ

СОФИ, декабриин 16. (ТАСС). Олониитын ба административна ехэ байшангууд болгарска столицын центртэ түргэнөөр баригдажа байна. Энэ жэлдэ «партийна байшан» баригдажа дүүрэә, ерэхэ жэлдэ — ехэ гостиница, универсальна магазин, электрификациин министерствын, хүндэ ба хүнгэн промышленностиин министерствын байшангууд баригдаха юм.

Арадай засагай жэлнүүдтэ Софида ажалшадай һууха олон гэр баригдаа. Нэгэдэхи табанжэлэй дүрбэн жэлэй турша дотор городской арадай совет 1400 байра бариба. Энэ үе соо ведомствонууд ба барилгын кооперативууд 2300 байра бариба. Ерэхэ жэлдэ 2000 гаран байра ашаглалгада оруулагдаха байна.

Мүнөө Софиин бүхы хүн зон медицинскэ түлөөһэгүй хангалга абана. Городто 22 поликлиникэ хүдэлмэрилнэ. Нарайлалгын шэнэ байшан, городской нэгэдэхи больница, хирургическа нэгэдэхи больница һая нээгдээ. Городской шэнэ 19 амбулатори нээгдэбэ.

Столицада городской транспорт үргэдхэгдэнэ, шэнэ водопровод ба канализационно лининүүд баригдаа. Һүүлшын 7 жэлдэ Болгариин арадай засаг 25 жэлэй турша дотор монархо-фашистска засагаархидай хэһэнэй зэргын барилгын хүдэлмэри Софида дүүргэһэн байна.

Польшын химическэ промышленностиин хүгжэлтэ

ВАРШАВА, декабриин 16. (ТАСС). Арадай ажахын залуу һалбари—химическэ промышленность Польшодо түргэнөөр хүгжэжэ байна. Энэ жэлдэ химическэ промышленностиин продукци үйлэдбэрилгэ 1949 онойхитой сасуулхада 2,5 дахин, дайнай урда тээхи 1938 онойхитой сасуулхада 4,5 дахин шахуу ургаба. Химическэ промышленностиин предприятинууд орондоо улам ехэ искусственна үтэгжүүлгэ, хүдөө ажахын ургамалнуудай дайсадтай тэмсэхэ препарадууд, искусственна волокно, будагууд, пластмасса, резиновэ зүйлнүүд гэхэ мэтые үгэжэ байна.

Химическэ промышленностиин хэдэн олон шэнэ предприятинууд: Визовтэ химическэ комбинат, Двородо химическэ завод, Хожувта искусственна волокногой фабрика, Елени Гурта-целлюлозын ба искусственна волокногой фабрика гэхэ мэтэ баригдаба. Мүнөө Кендзежиндэ (Опольско воеводство) химическэ томо комбинат баригдажа байна. Тэрэ хадаа 1952 ондо энэ һалбариин польско бүхы предприятинуудай гаргаһанһаа 2 дахин ехэ азотисто үтэгжүүлгэ оронойнгоо хүдөө ажахыда үгэхэ юм.

Чехословакиин үхибүүдэй амаралта-эмнэлгын газарнууд

ПРАГА, декабриин 16. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ жэлдэ Чехословакиин бюджедһээ 5 миллиард крон элүүрые хамгаалгада һомологдоо. Үхибүүдэй элүүр энхые хамгаалгада онсо анхарал хандуулагдана. Үхибүү түрэхэдөө, эхэнүүд гүрэнһөө нэгэн доро тэдхэмжэ абана. Үнгэрһэн жэлдэ иимэ тэдхэмжэ түлэлгэдэ капиталистическэ Чехословакида байһанһаа 35 дахин ехэ мүнгэ гаргашалагдаа.

Һургуулиин наһанай үхибүүдтэ зорюулан, һургуулинуудай министерство тус ороной гоё һайхан газарнуудта байдаг зунай лагерьнуудта ба санаторинуудта түлөөһэгүйгөөр амаралга эмхидхэнэ.

Хитадта арадай гэгээрэлэй хүгжэлтэ

ШАНХАЙ, декабриин 17. (ТАСС). Хитадай Арадай Республика арадай гэгээрэл хүгжөөхэ хэрэгтэ угаа ехэ амжалтануудые туйлаба. «Цзефанжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор мүнөө Хитадай эхин һургуулинуудта 55 миллион гаран хүн һуралсана. Энэ хадаа сүлөөлэгдэхын урда тээхи бүхы үе соо эгээн олон һурагшадай байһан 1946 оной һурагшадай тоое 3 дахин үлүүлнэ. Тус ороной дунда һургуулинуудта 3 миллион гаран һурагшад тоологдоно, тайлбарилан хэлэхэдэ, энэнь 1946 онойхидо орходоо 2,5 дахин шахуу олон байна.

Коммунистическэ парти ба арадай-демократическа засаг эрдэм гэгээрэл абаха зам ажалша үргэн олониитэдэ нээгээ.

Советско-германска холимол комиссиин ээлжээтэ заседани

БЕРЛИН, декабриин 17. (ТАСС). Советскэ 33 предприятинуудые Германска Демократическа Республикын зөөри болгон түлөөһэгүйгөөр дамжуулан үгэхэ талаар советско-германска холимол комиссиин ээлжээтэ заседани болобо.

Лейна городто ГДР-эй зөөри болгогдоһон, В. Ульбрихтын нэрэмжэтэ Лейна-Верке заводто тус заседани болоһон байна.

Заводой дирекцитэй ба олониитын организацинуудай түлөөлэгшэдтэй хамтадаа советско-германска холимол комиссиин гэшүүд заседаниин урда тээ В. Ульбрихтын нэрэмжэтэ «Лейна» заводые хараба.

В. Ульбрихтын нэрэмжэтэ Лейна-Верке завод техническэ талаараа һайн байдалда байна гэжэ комисси тэмдэглэбэ Германска Демократическа Республикын арадай ажахые хүгжөөхэ ба хүн зоной эрилтэнүүдые хангаха ябадалда шухала удхашанартай олон шэнэ түхэлэй продукци 1946 онһоо мүнөө хүрэтэр бүтээн гаргагдадаг болоо.

Дайнай үедэ һандаргагдаһан тус предприятиин цехүүд болон электростанцинууд һэргээн байгуулагдаа, шэнээр түхеэрэгдээ, 1500 залуушуулай һуралсаха һургуулиин, үхибүүдэй садай шэнэ байранууд баригдаа, поликлиникэ үргэдхэгдөө, һандаргагдаһан гэрнүүд, театр, ажаһуудалай байранууд һэргээн байгуулагдаа. Олониитын организацинуудай байшан баригдажа байна.

Советско-германска сэрэгэй комиссида СССР-һээ байгаа хүтэлбэрилэгшэ И. Ф. Семичастнов, энэ комиссида ГДР-һээ байгаа хүтэлбэрилэгшэ Фриц Зельбман гэгшэд Германска Демократическа Республикын зөөри болгон научно-техническэ 6 бюро ба конструкторска нэгэ бюро түлөөһэгүйгөөр дамжуулан үгэхэ тухай бэшэгүүдые тус заседани дээрэ хоорондоо абалсаба.

Итальянска промышленностиин ажалшадай бүгэдэниитын забастовко

РИМ, декабриин 16. (ТАСС). Итальянска промышленностиин ажалшадай бүгэдэниитын 24 часай забастовко мүнөө үглөөнэй 6 часта дүүрэбэ. Ажалай Бүгэдэниитын итальянска конфедераци (ВИКТ) мэдүүлгэ толилбо. Тэрээн соонь, тусгаарлабал, иигэжэ хэлэгдэнэ: ВИКТ-ын ба «ажалшадай профсоюзуудай итальянска конфедерациин» (ИКПТ) соносхоһон бүгэдэниитын забастовкын угаа ехэ амжалтые элдэб провинцинуудһаа абтаһан, мэдээсэлнүүд гэршэлнэ.

Хойто Италиин промышленна районуудта хүдэлмэришэд бүгэдөөрөө шахуу забастовкодо хабаадаа гэжэ мэдүүлгэ соонь тэмдэглэгдэнэ. Машина бүтээлгын, текстильнэ, химическэ ба эдеэ хоолой промышленностиин олохон предприятинуудта, мүн барилгануудта хүдэлмэришэд забастовкодо 100 процентээр хабаадаа. Урда Италиин бүхы городуудта ба Римдэ болоһон забастовкодо хабаадалгын процент Хойто Италиин хэмжээндэ дүтэ ошоһон байна.

Французска республикын президентые һунгалга

ПАРИЖ, декабриин 17. (ТАСС). Французска парламентын хоёр палатын хамтын заседани мүнөөдэр Версальска ордон соо нээгдэбэ. Эрхэ түлөөлэлгын болзорой дүүрэһэн Венсан Ориолиин (социалист) орондо Французска республикын шэнэ президент тус заседани дээрэ һунгагдаха ёһотой юм.

Политическэ иимэ ажал-ябуулагшад республикын президентын тушаалда өөһэдынгөө кандидатура дэбжүүлээ гэжэ мэдээжэ болоо: Марсель Кашен (коммунист), Нежлен (социалист), Дельбос (радикал), Медесен (радикалнуудта хамаадана), Ланьель («дулдыданги бэшэ республиканец»), Фуркад («дулдыданги бэшэ республиканец»), Жорж Бидо (МРП гэжэ «арадай республиканска хүдэлөөн»), Поль Кальб («Социальна тэмсэлэй республиканска союз»). Эдэ кандидатуранууд нэгэдэхи турта баллотировалагдаха байна. Гэбэшье, нэгэдэхи турта президентын һунгагдаагүй һаань, шэнэ кандидатуранууд дэбжүүлэгдэжэ болохо юм.

Олонхи голос, тайлбарилан хэлэхэдэ, голосованида хабаадаһан парламентын гэшүүдэй голосуудай хахадһаа үлүүеынь абаһан кандидат һунгагдаа гэжэ тоологдохо байна.

474 голос (һунгалтада 947 хүн,— Национальна суглаанай 627 депутадууд ба республикын Соведэй 320 гэшүүд һунгалтада хабаадана) олонхи голос болохо юм. Голосовани нюусаар хэгдэхэ. Кандидатуранууд зүбшэн хэлсэгдэхэгүй.

Московско сагаар 16 часта голосованиин нэгэдэхи тур эхилээ.

ПАРИЖ, декабриин 17. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Республикын президентые һунгаха талаар голосованиин нэгэдэхи турай дүнгүүд соносхогдоо.

Голосованида 932 хүн хабаадаа, 928 бюллетень үнэнтэ гэжэ мэдэрэгдээ. Тиимэ болохолоороо олонхи голос 465 байха болоно.

Марсель Нежлен (социалист) 160 голос, Жозеф Ланьель (дулдыданги бэшэ республиканец»)—155, Жорж Бидо (МРП)—131, Ивон Дельбос (радикал социалист) —129, Поль Кальб («Социальна хүдэлөөнэй республиканска союз») —114, Марсель Кашен (коммунист)—113, Жак Фуркад («дулдыданги бэшэ республиканец»)—62, Жан Медесен (радикал-социалистнуудта хамаадана) 54, бусад кандидадууд—10 голос абаһан байна. Тиин кандидадуудай нэгэниинишье шухала олонхи голос абаагүй. Голосованиин хоёрдохи тур Московско сагаар 22 час 30 минутада эхилхэ юм.

Агрессивнэ атлантическа блогой соведэй сесси

ПАРИЖ, декабриин 16. (ТАСС). Түсэблэгдэжэ байгаа «европейскэ армиин» зэбсэгтэ хүсэнүүд тухай тусхай комитедэй элидхэл үсэгэлдэр болоһон Хойто-атлантическа блогой соведэй заседани дээрэ баталагдаа. Тус армиин составта 50 дивизи, бронетанкова 10 гаран дивизи, 3 мянган самолёт ба эскортнэ 40 судна байхаар хараалагдана.

Толилогдоһон мэдээнүүдэй ёһоор, 1953 ондо атлантическа блогой бүхы оронуудта зэбсэгжэлгын гаргашанууд 65,5 миллиард доллар болохо байна. Тиихэдээ, 1953 ондо энэ блогто хабаадагша европейскэ оронуудай сэрэгэй гаргашанууд 1952 онойхитой сасуулхада 13 процентээр ургаба. Эдэ оронуудта хуурай газарай сэрэгүүдэй тооe 6-һаа 30 процент хүрэтэр олошоруулхые хараалагдана.

«Европейскэ арми» тухай дүрбэн гүрэнэй түлөөлэгшэдэй болохоёо байгаа зүблөөн тухай, Индо-Хитадтахи дайн тухай асуудалаар элдэб олон оронуудай түлөөлэгшэдэй хоорондо зүрилдөөтэй байһан ушарһаа, эдэ проблемэнүүдые хаагдамал гуримаар зүбшэн хэлсэхын тула мүнөөдэр «маша нюуса» заседани зарлагдаба.

Мүнөөдэр «нюуса заседаниин» дүүрэмсээр, журналистнууд заседаниһаа гараһан министрнүүдтэ асуудалнуудые табиһан болобошье, тэдэнэр ямар нэгэн харюу үгэхые арсаба.

ПАРИЖ, декабриин 16. (ТАСС). Хойто-атлантическа блогой соведэй сесси мүнөөдэр үдын һүүлээр дүүрэбэ. Зүблөөнэй һүүлээр толилогдоһон коммюнике соо иигэжэ хэлэгдэнэ: Баруун германска сэрэгүүдэй хабаадалгатайгаар «европейскэ хамгаалгын нэгэдэлые» байгуулга агрессивнэ энэ блогой гол зорилгонь хэбээрээ үлэхэ байна. Сессидэ хабаадагшад буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар бэлэдхэжэ үргэлжэлхөөр шиидэһэн тухайгаа мэдүүлбэ.

США-гэй правительство атомна зэбсэг тухай мэдээнүүдые Хойто-атлантическа блогой сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэдтэ дамжуулан үгэхэ зүбшөөл конгрессһээ гуйха һанаатай байна гэжэ коммюнике соонь хэлэгдэнэ.

Дүрбэн гүрэнэй түлөөлэгшэдэй зүблөө зарлалга тус коммюнике соонь һайшаагдана.

Мосаддыгые сүүдлэлгэ

ТЕГЕРАН, декабриин 17. (ТАСС). Мосаддыгай хэрэг тушаа декабриин 17-до болоһон сэрэгэй сүүдэй заседани дээрэ өөрыгөө үмөөрэн үгэ хэлэхэ эрхэ Мосаддыгта үгтөө. Мосаддыгай хэлэһэн үгэ хадаа 1953 оной августын 16-һаа 19 хүрэтэр болоһон событинуудта лэ хамаарха ёһотой гэжэ сүүдэй түрүүлэгшэ хэлэбэ.

Декабриин 15-да болоһон заседани дээрэ сүүдэй түрүүлэгшэ болбол шахска фирман тухай асуудалые өөрынгөө үгэ соо үргэхэгүй гэжэ Мосаддыгта һануулба. Ушарынь, «эрхэ түлөөлэлгэ тухай» шиидхэбэри соогоо сүүд премьер-министрын тушаалһаа Мосаддыгые зайлуулха тухай шахска фирман хуулита хүсэнтэй юм гэжэ мэдэрһэн байгаа.

Американска сэрэгэй 22 пленэйхид нютагтаа бусахаяа арсаба

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 17. (ТАСС). Газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, США бусажа ошохо дурагүй американска 22 солдадууд хадаа тэдэнэй нютагтаа бусахыень идхаха гэжэ оролдоһон США-гэй түлөөлэгшэдэй тайлбарилта шагнахаяа арсаба.

Лондонско радиогой дамжуулһанай ёһоор, репатриацилга тушаа нейтральна комиссиин түрүүлэгшэ Тимайя ойлгууламжын хөөрэлдөөндэ байхые уряалан американска сэрэгэй 22 пленэйхидтэ ба английска сэрэгэй пленнэ нэгэ хүндэ өөрынгөө үмэнэһөө хандаһан байна. Гэбэшье, нютагтаа бусахаяа ямар ушарһаа арсаһан шалтагаануудаа тайлбарилхые зүбшөөгөө һаатнай, хөөрэлдөөндэ байлсахабди гэжэ сэрэгэй пленэйхид мэдүүлбэ.

Урда корейскэ сэрэгэй пленэйхид нютагтаа бусахаяа арсана

БЕРН, декабриин 17. (ТАСС). Нейтральна гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн репатриацилга тушаа комиссидахи швейцарска делегациин түлөөлэгшын энэ оной декабриин 3-най мэдээсэлые швейцарска хэблэл толилбо. Тус мэдүүлгэ соогоо, тэрэ хадаа нютагтаа бусаха дурагүй урда корейскэ сэрэгэй пленэйхидтэй ойлгууламжын хөөрэлдөө ябуулһан тухай хөөрэнэ. «Урда корейскэ сэрэгэй пленэйхидэй нэгэниинишье нютагтаа бусаха тухай шагнаха дурагүй байна...,—гэжэ түлөөлэгшэ мэдүүлбэ,—үсэгэлдэрэй ба мүнөөдэрэй дүн тон гайхалтай байна: асуулта абтаһан сэрэгэй 30 пленэйхидэй нэгэниинишье нютагтаа бусаха эрилтэ табяагүй».

Хөөрэлдөө хэжэ байгаа урда корейскэ офицернүүд урда корейскэ сэрэгэй пленэйхидые идхаха талаар туһаламжын элдэб материалнуудтай юм. Урда корейскэ хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай хэлэһэн үгын бэшээтэй, мүн Урда Корея бусажа ошохыень сэрэгэй пленэйхидые уряалһан үхибүүдэй хэлэһэн үгын бэшээтэй пластинканууд, фотозурагууд тэдээндэ бии юм гэжэ мэдээсэл соонь хэлэгдэнэ. Гэбэшье, урда корейскэ офицернүүдэй эдэ бүхы оролдолгонь «сэрэгэй пленэйхидэй эрид шиидэнги байһаниие болюулжа шадахагүй» гэжэ тэрэ түлөөлэгшэ зааба.

АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ УЛАН-УДЫН ГОРОДСКОЙ СОВЕДЭЙ ЮҺЭДЭХИ СЕССИИЕ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй юһэдэхи сесси (IV зарлалай) 1953 оной декабриин 21-нэй понедельнигтэ үдэшын 7 часта Бурят-Монголой драмын театрын байра соо (Ленинэй үйлсэ, № 46) зарлагдана гэжэ Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитет городской Соведэй депутадуудта мэдээсэнэ.

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитет.

Украинска арадай зол жаргалта хуби заяан

(Түгэсхэл)

Манай уранзохёолшод, уранзурааашад, скульпторнууд, композиторнууд өөһэдынгөө зохёолнуудай идейнэ болон уранһайханай хэмжээе улам дээшэлүүлнэ, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

СССР-тэхи социалистическэ байгуулалтын асари ехэ амжалтанууд Украинын баруун областьнуудай хуби заяанда туйлай ехээр нүлөөлөө. Советскэ Союзай хүсэ шадал, тэрээнэй уласхоорондын нэрэ хүндэ хадаа советскэ арадуудай ахадүүтэй нэгэдэмэл бүлэдэ ниилэн орохо тушаа эдэ областьнуудай ажалшадай хэтэ заяанай һанал хүсэлые бэелүүлхэ арга олгоһон байна. Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр, СССР-эй бүхы арадуудай ахадүүгэй туһаламжаар эндэ шэнэ, социалистическэ ажабайдал байгуулгада нилээд ехэ амжалтанууд туйлагдаа.

Коммунизмын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадай туйлаһан агууехэ, бүхэдэлхэйн-түүхэтэ туйлалтанууд СССР-эй Конституци дотор — дэлхэй дээрэ эгээ демократическа конституци дотор хуулита ёһоор бэхижүүлэгдэнхэй. Советскэ Конституциин туг доро ёһотой арадай, социалистическэ демократи һалбаран мандаа. Манай орон дотор ажалшадай депутадуудай Соведүүдые дамжуулан өөрынгөө гүрэниие арад өөрөө хүтэлбэрилнэ. Соведүүд яахадаа хүсэтэйб гэхэдэ, тэдэнэр эгээ үргэн олоной организацинууд байжа, город болон деревниин бүхы ажалшадые нэгэдүүлнэ, коммунизмын илалтын түлөө тэмсэл дундуур хүдэлмэришэд ба таряашадай эбдэршэгүй союзые улам батадхана. Украинска ССР дотор ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй составта 330 мянган депутадууд — хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, арадай интеллигенциин эрхим түлөөлэгшэд һунгагданхай. Депутадуудай 34 процентнь—эхэнэрнүүд. Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэридэ депутадуудһаа гадна, 350 мянган гаран советскэ эдэбхитэд оролдосотойгоор хабаадана, тэрээн сооһоо 40 процентнь эхэнэрнүүд юм.

***

Политическэ, экономическа ба культурна ажабайдалда туйлаһан бүхы амжалтануудаараа украинска арад Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэридэ, агууехэ ород арадай ба манай советскэ Эхэ ороной бүхы арадуудай зүгһөө Украинада үзүүлһэн ба үзүүлжэ байдаг сэгнэшэгүй, үнэн сэхэ туһаламжа болон дэмжэлгэдэ уялгатай.

Росситай Украинын ниилэһээр 300 жэлэй гайхамшагта ойе Советскэ Украина тэмдэглэхэеэ байна. Энэ элитэ ехэ событи хадаа гадаадын дарлагшадта эсэргүүсэн, өөрынгөө найдамтай хамгаалагша, хани гэжэ хододоо тоолодог ахадүү ород арадтаяа ниилэхын түлөө украинска арадай олон зуун жэлэй тэмсэлэй толормо һайхан илалта болоһон байна.

Гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша ба полководец Богдан Хмельницкиин хүтэлбэреэр зарлагдаһан Переяславска Радын түүхэтэ шиидхэбэри хадаа агууехэ ород арадтай ахадүүгэй хани барисаатай, нэгэ бүлэ дотор ажабайхые хүсэһэн дура хүсэлөө бүхы украинска арадай нэгэн һаналаар мэдүүлһэн ябадал мүн. Энэ шиидхэбэри хадаа украинска арадай түүхэдэ эрид эрьелтын үе болоо.

Бүри тиихэ үедэ украинска арад өөрынгөө хуби заяае мяхан түрэл ород арадтай хэтэ мүнхэдөө холбожо, наца байһан өөрыгөө абарһан ба аршалан үлөөһэн байна. Бүри тиихэ үедэ украинска ба ород арадуудай политическэ болон экономическа саашанхи хүгжэлтын бата үндэһэ һуури табигдаһан юм.

Хаанта засагай, ородой ба украинска феодалнуудай реакционно политика ябуулжа байбашье һаань, славянска агууехэ хоёр арадай нэгэдэһэн ябадал хадаа дотоодын, гадаадын дайсадта эсэргүү хамтын тэмсэлэй гансахан зүб замые шэлэн абаһан Россин ба Украинын арадуудай ахадүүгэй хани барисаае батадхан бэхижүүлһэн байна.

Дарлагшадта — крепостнигууд болон буржуазида, царизмда ба капиталистическэ богоолшодто эсэргүүсэһэн, хариин булимтарагшадта эсэргүүсэһэн хамтын тэмсэл дундуур ахадүү агууехэ хоёр арадай эбдэршэгүй бата нигта хани барисаан хүгжэн мандаа, тус арадууд эртэ урданай ород арад үндэһэтэнэй нэгэ үндэһэнһөө гараа, нэгэ уг гарбалтайгаараа холбоотой, хэлэнэй ба культурын талаар ойро дүтын түрэл юм. Ахадүүгэй энэ хани барисаан Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалтын түлөө тэмсэлдэ ленинизмын туг доро, дотоодын контрреволюцида ба хариһаа ерэһэн сэрэгэй интервенцидэ эсэргүү гражданска дайнай гал дүлэн дундуур, орониие индустриализацилгын ба хүдөө ажахые коллективизацилгын асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө шэн зоригто ажал дундуур, немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүү Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай фронтнуудта болоһон героическа байлдаанууд дундуур, дайнай хойто тээхи амгалан байгуулхын жэлнүүдэй үедэ бэхижэһэн ба хатуужаһан байна.

Агууехэ ород арадта этигэдэггүй, дурагүйтэдэг ябадал дэлгэрүүлхэ, манай ороной арадуудай эбдэршэгүй союзые ба ахадүүгэй хани барисаае эбдэхэ гэжэ манай арадай тон хорото дайсадай — империалистнууд болон тэдэнэй агентнуудай, украинска буржуазна националистнуудай хэды һэдээшье һаань, украинска арад агууехэ ород арадтай ба Советскэ Союзай бүхы арадуудтай хэтэ мүнхын эбдэршэгүй хани барисаанай эгээ зүб ба шалгагдамал замһаа өөрыгөө хэзээшье гаргуулхагүй.

Украинска арад Росситай Украинын ниилэһэнһээ хойшо 300 жэлэй ойе СССР-эй бүхы арадуудтай хамта үргэнөөр тэмдэглэхээр бэлэдхэжэ байна, агууехэ ород арадта тэрээнэй үнэн сэхэ хани барисаанайнь ба ахадүүгэй саг үргэлжын үнэн һайхан туһаламжынь түлөө тон үнэн сэхэ байжа, сэдьхэлэй баясхалан хүргэн байһанаа, СССР-эй бүхы арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанда үнэн сэхэ байһанаа, социалистическэ Эхэ орондоо, советскэ арадые хүнэй зол жаргалай һаруул һайхан үндэртэ—коммунизмда хүтэлбэрилжэ ябагша Коммунистическэ партида инаг дуратай ба үнэн шүтэнги байһанаа ажалай шэнэ баатаршалгануудаар харуулна.

Манай социалистическэ Эхэ орон —агууехэ Советскэ Союз түгэлдэр хүсөөр мандан, социализмын бата хэрэм болоод, эб найрамдалай ба арадуудай хоорондын хани барисаанай нугаршагүй түшэ тулгуури болоод, дэлхэй дээрэ тобойн харагдажа байна. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, тэрээнэй Центральна Комитедэй ба Советскэ Правительствын сэсэн мэргэн хүтэлбэри хадаа СССР дотор коммунизм байгуулгын асари ехэ программые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадай саашанхи амжалтануудай эшэ үндэһэн мүн.

Бүхы советскэ хүнүүд Коммунистическэ партиин, Советскэ Правительствын дотоодын ба гадаадын политикые арадай гол шухала интересүүдтэ харюусажа байдаг эгээ зүб политика мүн гэжэ нэгэн һаналаар һайшаана, энэ политикые бодото байдал дээрэ бэелүүлхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэнэ.

Советскэ Украинын ажалшад СССР-эй бүхы арадуудтай хамта, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр, манай агууехэ Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхын тулада өөһэдынгөө зохёохы байгуулхы зоригжолто ажалай ашаг үрые улам арьбадхажа, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгын хэрэгтэ, коммунистическэ обществын байгуулгын хэрэгтэ өөрынгөө эрхим хубитые оруулжа байна.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23. заместителя редактора—7-85. отв. секретаря—3-23. партийной жизни. сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00706. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.